

DOLENJSKI LIST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJA NOVO MESTO

1941-1961 — 1941-1961 — 1941-1961 — 1941-1961 — 1941-1961 — 1941-1961 — 1941-1961 — 1941-1961 — 1941-1961 — 1941-1961

Srečanje na Bučki - praznik Spodnjega Posavja in Dolenjske

Proslavam 20. obletnice začetka revolucije se bo prihodnji torek, 31. oktobra, ob 10. uri dopoldne pridružilo še veliko slavje na BUČKI — na prizorišču prve enotne akcije slovenskih partizanskih grup na Stajerskem in Dolenjskem skupno z Narodno zaščito, ki jo je v jeseni 1941 organiziralo Glavno poveljstvo slovenskih partizanskih čet. V torek dopoldne se bodo na Bučki zbrali delovni ljudje iz občin Sevnica, Videm-Krško, Brežice, Trebnje in Novo mesto; sem bodo prišli nekdanji borce iz Semiča in drugih belokranjskih vasi, da počastijo spomin tovarišev, padlih za svobodo. Zbrali se bodo nekdanji izseljenci iz različnih krajev Spodnjega Posavja, prišli bodo partizani in aktivisti iz doline Krke in Mirne, organizatorji vstaje v Sloveniji in na Dolenjskem. Mladina bo v taborniškem-partizanskem pohodu ponovila pot I. novomeške čete s Frate čez Novo mesto na Bučko. Srečanje na Bučki bo obudilo v vseh nas spomin na usodno leto 1941, na okupatorjeve načrte o izselitvi in uničenju Slovencev in na začetek organiziranega boja proti fašizmu in krivicam starega sveta. Slavje na Bučki bo ena največjih letošnjih proslav našega okraja, posvečena 20. obletnici začetka revolucije.

Srečanje na Bučki je naš skupni praznik: novomeška komuna bo slavila hrati in 20. obletnico ustanovitve Novomeške čete na Frati in njen odhod v napad na Bučko. (Krajevni praznik Semiča je povezan z njim po svoji, pred dvajsetimi leti ustanovljeni Belokranj-

ljavcev. V kratkem, komaj poldrugo desetletje trajajočem obdobju, je Spodnje posavje z Dolenjsko in Belo Krajino, tesno povezano v socialističnem gospodarstvu osvobodene domovine, zaživelo docela drugo življenje kot smo ga v teh krajih poznali poznali še pred pičlimi dvajsetimi leti.

Pa o tem nam danes ni treba govoriti. Dokazi naše graditve in silnega vzpona so na dlan, pri čemer seveda nikoli nismo zapirali oči pred dejstvom, da nam vendarle še marsikaj manjka in da si marsičesa seveda tudi še želimo, saj šele zdaj do kraja vidimo, kako revno so živeli tod ljudje v prejšnjih časih. Toda zdaj sta »platio in škarje« v naših rokah; sami si režemo kruh, postavljamo hiše in tovarne in gradimo ceste, vodovode, šole, elektrarne in bolnišnice. Prav od nas — in samo od nas, kar povejmo to še in še! — je odvisno, kako bodo naši kraji napredovali: hitrejša ali počasnejša rast okraja je

močno odvisna od prizadevanosti slehernega njegovega proizvajalca v industriji, na polju, v mestu in na vasi. Smo sredi najživahnejšega izgrajevanja boljšega življenja; hitro delamo in hitro živimo, uspehov pa je prav zato iz leta v leto več.

Tudi o vsem tem se bomo na Bučki pomenili. Predvsem pa bomo znova povedali: smo za mir in socialistično graditev, le v miru lahko nadaljujemo začeto pot. Mi dobro vemo, kaj je vojna. Prav tu, na Bučki, se je leta 1941 Nemec bahato košatil po zemlji naših dedov in trdil, da so poslej tod meje »večnega rajha«. Partizanova puška in ljubezen do svobode sta ga pregnala, njega in druge fašiste, z njimi pa tudi vse njihove domače podrepenke, izdajalce in kapitaliste. Za

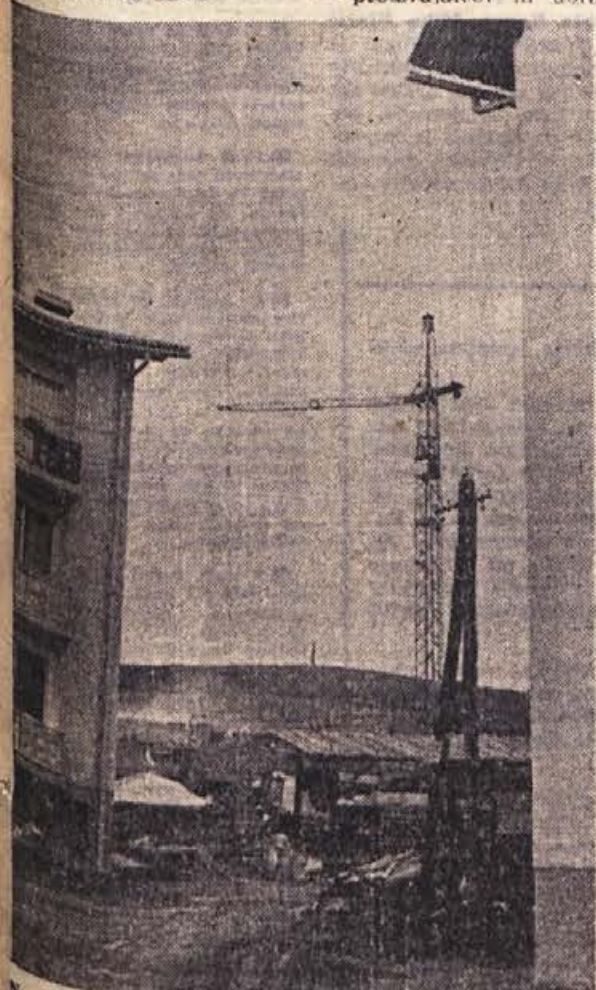
(Nadaljevanje na 3. strani)

V soboto proslavljajo prebivalci BREŽIC svoj praznik; s napredkom svoje komune vas seznanjajo v naši današnji številki, vsem delovnim ljudem brežiške komune pa čestitamo za 28. oktober in jim pošiljamo tople želje za nadaljnjo rast in napredek!

VREME

od 27. okt. do 6. nov. 1961
Približno do 5. novembra pretežno suho oziroma lepo vreme.
Po 5. novembru močne padavine z ohladiitvijo, pozneje mraz skoraj do nižin.

Novo sredi novega — to je podoba današnjega NOVEGA MESTA, ki slavi 29. oktobra svoj občinski praznik, spomin na ustanovitev I. novomeške čete v jeseni 1941. Ena glavnih skrbi ljudskega odbora, kolektivov in ustanov velja zdaj graditi stanovanj. Na aliki; v naselju Majde Silčeve (nad prejšnjo tovarno igrač ob Ragovski cesti) spet gradijo dva 9-stanovanjska bloka

Pr. prave v Črnomlju in Metliki

Delegati Svobod in prosvetnih društev v Beli krajini se živahno pripravljajo na občinski skupščini, ki bosta v Črnomlju v soboto, 28. oktobra, ob 8. uri in v Metliki v nedeljo, 29. oktobra, ob 9. uri. Po uspehih skupščinah v Zasavju pričakujemo, da bodo tudi v Beli krajini kulturni delavci sprejeli vrsto sklepov, ki bodo še bolj poživili kulturno-prosvetno življenje v njihovih komunah.

Novomeška komuna včeraj, danes in jutri

Letošnje praznovanje praznika občine Novo mesto sovpada s praznovanjem 20-letnice vstaje jugoslovanskih narodov. Dolenjska kot izredno zaostalo predvojno področje, ki je bila med narodnoosvobodilno brbo še posebno prizadeta, slavi letos svoj praznik in obdobju zelo hitrega gospodarskega in družbenega razvoja. Tako se je n. pr. v zadnjih letih dvignil družbeni bruto proizvod od 7,9 milijarde (1956) na 16,9 mi-

lijarde (1960), narodni dohodek pa od 3,2 milijarde na 7,1 milijarde. Največji delež ustvarjenega narodnega dohodka odpade na industrijo (31,1 odst.), kmetijstvo (25,2 odst.), medtem ko je delež drugih panog v primeri s celotnim narodnim dohodkom pod 10 odst. Po predvidenem gospodarskem razvoju pa se bo v naslednjih petih letih družbeni bruto proizvod povečal v primeri z letom 1960 za 158 odst., narodni dohodek pa

za 156 odst. Pregled gibanja narodnega dohodka na prebivalca bi bil predvidoma naslednji:

	1960:	1965:
FLRJ	137.896	221.926
LRS	248.870	397.300
Občina		
Novo mesto	149.308	384.252

To pomeni, da se bo povprečni narodni dohodek na prebivalca v občini znatno dvignil nad zvezno povprečje in se približal republiškemu.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Prvi koraki avtomatske telefonije v Zasavju

V sedanji petletki naj bi dobili nove avtomatske telefonske centrale tudi v Brežicah, Vidmu-Krškem, Sevnici in Brestanici

V zvezi z gradnjo avtomatske telefonske centrale v Novem mestu je bilo slišati več mnenj in predlogov, naj bi v prihodnjih letih take objekte gradili tudi v večjih zasavskih središčih. Seveda to vprašanje ni bilo novo, saj je v našem okraju telefonsko omrežje res zastarelo. Dejstvo je tudi, da so zaradi tega slabe in počasne telefonske zveze, kar nedvomno neugodno vpliva na nemoten gospodarski razvoj. Očitna je razlika med našim okrajem in drugimi, industrijsko bolj razvitimi predeli v Sloveniji. Tam so avtomatsko telefonijo uvedli že pred leti, vsaj večinoma, in zdaj razmišljajo le še o izboljšavi in povečanju takih PTT središč.

Gradnja nove avtomatske TT mreže v zasavskem območju bi imela nekatere olajševalne okolnosti. Mirno Brežico in Krškega namreč že poteka mednarodni kabel, drugo leto pa bodo položili tudi Koaksialni kabel, ki bo povezoval Zagreb z Ljubljano in bo šel mimo zasavskih krajev. Na ta način bi ti predeli prišli do kvalitetne medkrajevne povezave brez večjega vlaganja

sredstev. Potrebno bi bilo rešiti le še vprašanje krajevnih telefonskih zvez, zgraditi objekte za avtomatske naprave in te naprave nabaviti. V letih 1962 do 1964 bi središča za moderno telefonijo zgradili v Vidmu-Krškem, Brežicah, Sevnici in Brestanici. Tak bi bil tudi vrstni red gradenj. V Vidmu-Krškem bi bilo vozlišče, na katerega bi se vezale vse druge ATC Spodnjega Posavja.

Nove centrale in stavbe za avtomatsko telefonijo bi veljale okrog 263 milijonov dinarjev ali za ATC v Vidmu-Krškem (s 300 priključki) 85 milijonov, v Brežicah (300 priključkov) 68 milijonov, Sevnici (200 priklj.) 45 milijonov in za ATC v Brestanici (80 priklj.) 17 milijonov dinarjev. Razen tega bi bilo treba zbrati 48,5 milijona dinarjev za medkrajevno povezavo in koaksialni telefonski kabel v Vidmu-Krškem.

Gradnja in oprema novih objektov bi torej veljala veliko sredstev. V razpravah, kdo naj to finansira, so menili, da bi bilo še najboljšje, če bi 40 odstotkov sredstev plačalo PTT podjetje, 60 odstotkov pa posamezni občinski

ljudski odbori v Vidmu-Krškem, Brežicah in Sevnici. To razmerje bi veljalo le tedaj, če bi občinski ljudski odbori republiko skupnost PTT podjetij zagotovila 20 odstotkov kredita. V ta namen bi bilo potrebno ustanoviti tudi poseben sklad, kamor bi se stekala vsa sredstva, ki bi jih Oblo namenili za rešitev tega vprašanja.

Za boljšo koordinacijo dela v novem gospodarskem sistemu bo torej potrebno tudi problem avtomatske telefonije v okraju vskladiti z drugimi vprašanji, ki se čakajo rešitve. Čeprav je to zdaj še samo predmet razprav, mnenj in predlogov, je vendarle treba spregovoriti o njem, zlasti če bodo hoteli investitorji v ta namen pravčasno zagotoviti sredstva. O podrobnostih avtomatske telefonije bodo razpravljali še občinski ljudski odbori in vsa vprašanja v zvezi s tem reševali na osnovi resničnih potreb in možnosti.

Med predstavniki Skupnosti PTT podjetij Slovenije, novomeškega Podjetja za PTT, občinskih ljudskih odborov v Brežicah, Vidmu-Krškem in Sevnici ter OLO je bilo v zadnjih tednih že več posvetovanj, kako bi najhitreje in najugodnejše začeli reševati ta pomembna vprašanja.

Srečanje na Bučki

(Nadaljevanje s 1. strani)

tuje-nasilnike je bilo v naši zemlji dovolj prostora — in ne bo ga zmanjkalo, če bi se kdaj komu še zahotelo posnemati zadnje okupatorje.

Stopimo v spominu za hip 20 let nazaj. Nemci so hoteli utrditi: »spodnjo mejo rajna«: izseljevati so začeli Slovence že takoj po okupaciji Jugoslavije, v jeseni 1941 pa so nameravali izseliti širok območje pas. Tu naj bi se naselili Kočevarji. Da bi preprečili izseljevanje, je Glavno poveljstvo slovenskih partizanskih čet sklenilo dvigniti ljudstvo k splošnemu upor. Organizirali so prvo enotno akcijo dovedenih partizanskih skupin na Stajerskem (Dolenjskem skupno z Narodno zaščito). Iz dolenjskih grup in čet naj bi se v bližini preloženega področja osredinili Dolenjski bataljon, kateremu bi se pridružili uporniki iz vrst preseljenec.

Novomeška četa je 29. oktobra 1941 odšla s Frate oz. Brezove rebri na pohod proti Bučki. Del mokronoške partizanske skupine je odšel konec oktobra na zborno mesto dolenjskih enot za napad na Bučko nad Šmarjeto. Stiška četa zaradi novega snega ni mogla pravočasno do zbirnega mesta, prav tako ne Grosupeljska četa. V tistih dneh ustanovljena Brežiška partizanska četa se zaradi neuspešnih razmer ni mogla združiti s Stanetovim bataljonom, ki se je zaradi izrednih in težkih vremenskih razmer, deloma pa tudi zaradi izdajstva, vračal

prej, kot pa je dosegel svoj določen cilj. S Krima je prišla k Šmarjeti še skupina borcev iz Notranjskega odreda, tako da se je za napad na Bučko zbralo okoli 30 partizanov. Pod vodstvom članov Glavnega poveljstva Mihe Marinka in Aleša Beblerja so napadli Bučko, v kateri je bila okupatorjeva posadka. Nepopolni podatki o sovražniku, slabo vreme, pomanjkanje izkušenj in hitra pomoč sosednih postojank, vse to je povzročilo, da postojanka ni bila osvojena. Izmed partizanov je pri napadu padel Joško Sašek-Devi, dva borca pa sta bila ranjena. Po napadu se je skupina umaknila in pod vodstvom Mihe Marinka spretno manevrirala v prostoru Moravče-Litija-Kum-Sentrupert. Na Moravški gori so jih napadli Italijani; tu je v borbi padel Maks Henigman. Grupa je nato krenila v gozdove nad Sentrupertom.

Čeprav napad na Bučko vojaško ni uspel povsem, tako kot je bilo predvideno, pa je vendarle globoko odjeknil med ljudstvom Spodnjega Posavja. Skupaj z akcijami Brežiške čete in velikimi podvigil partizanov na Gorenjskem, Stajerskem, v Beli krajini in drugod je partizanska vojska prižgala plamen upora, ki je gorel v

Občinski odbori Socialistične zveze, občinski ljudski odbori, odbori Zveze borcev, komiteji ZKS, vodstva mladinskih organizacij in ZROP iz komun

SEVNICA, VIDEM-KRŠKO, BREŽICE, TREBNJE in NOVO MESTO

vabijo delovne ljudi iz vseh krajev Spodnjega Posavja in Dolenjske na veliko

proslavo na Bučki

ki bo v torek, 31. oktobra, dopoldne. Slavnostno zborovanje, posvečeno 20. obletnici partizanskega napada na okupatorjevo postojanko na Bučki in letošnjemu jubileju začetka revolucije v Jugoslaviji, se bo začelo ob 10. uri. Zaključeno bo s krajšim kulturnim sporedom, popoldne pa bodo na Bučki medobčinska športna tekmovanja mladine iz Spodnjega Posavja in Dolenjske.

Za prehrano bo poskrbljeno, prevoze pa organizirajo občinska politična vodstva in delovni kolektivi.

Semič ob svojem prazniku

Vsak gospodar in vsako podjetje napravita ob koncu leta obračun svojega dela, v katerega vpišeta tudi vse dohodke in izdatke v prejšnjem letu. Kraji napravijo letno bilanco na dan svojega praznika. Če bi Semič napravil letni obračun, bi ugotovil naslednje:

Ob 20-letnici ustanovitve prve Belokranjske čete na Smuku — 28. oktobra 1941 — je ta kraj v vseh letih po osvoboditvi dosegel največji napredek. 4. julija so izročili železniškemu prometu postajo v Semiču, na katero smo čakali in godrnjali celih 16 let. 30. julija letos je bil odkrit spomenik in urejeno grobišče 71 padlih borcev na pokopališču pri Duhu na Selih. Pri tem je pomagalo 350 ljudi, akcijo pa je začela krajevna organizacija ZB. 29. oktobra bo v Semiču odkrit spomenik 170 padlim Semičanom, ob tej priložnosti pa bo odprta tudi asfaltirana cesta v tem kraju. Prostovoljne akcije za postavitev spomenika se je udeležilo 550 prebivalcev, ki so opravili nad 2000 delovnih dni.

Podjetje bo panje za čebele pošiljalo na domači trg, svoje izdelke pa bo izvažalo tudi v tujino. V Semiču gradijo tudi obrtni servis, ki bo pričel obratovati še ta mesec.

Kot vidimo, je bila letos bilanca v Semiču aktivna. Zaostaja le izpolnjevanje družbenih obveznosti. Od 29.626.000 dinarjev davkov je bilo do 10. oktobra plačanih le 18 milijonov, kar

je komaj 60 odstotkov. Tudi pri tem bi bilo treba nekaj ukreniti. Vsi, ki imajo pravico do davčne olajšave, naj to čimprej uredijo, zamudniki pa naj plačajo davke.

»Streha Bole krajine« pravijo ljubitelji Mirne gore najprijetnejši belokranjski postojanki; zares je od tu čudovit razgled po vsej deželici med Kolpo in Gorjanci, ki tudi v tem času vabi izletnika...

SE NEKAJ PRIREDITEV OB KRAJEVNEM PRAZNIKU V SEMIČU!

V torek, 24. oktobra je bil v Semiču literarni večer, na katerem so brali svoja dela France Bevk, Tone Seliskar, Matevž Hec, Lojze Krakar, Tone Pavček, Peter Levac in drugi. V četrtek, 26. oktobra, bodo v kinodvorani vrteli slovenski film »Akcija«, v soboto 28. oktobra bo ob 19. uri pel invalidski pevski zbor iz Ljubljane, v nedeljo 29. oktobra pa bodo ob sodelovanju IPZ odkrili spomenik, na kar bo partizansko srečanje. — V prazničnih dneh bi moralo nastopiti tudi Mestno gledališče iz Ljubljane, vendar nas bodo obiskali šele v novembru.

K odkritju spomenika vabimo vse prebivalce semiškega območja, pa tudi druge državljane!

Novomeška komuna včeraj, danes in jutri

(Nadaljevanje s 1. strani)

Za dosego predvidenega razvoja bo nujno še nadalje vlagati znatna sredstva v razvojajočo se industrijo, kmetijstvo in ostale panoge. Izredno hitro spreminjanje strukture prebivalstva in dvig življenjskega standarda bo zahteval hitrejši in skladnejši razvoj do sedaj slabše razvitih panog, na primer trgovine, turizma, obrti, komunalnega gospodarstva ter negospodarskih dejavnosti, kot so zdravstvo, prosveta, kultura itd. Če temu ne bomo posvečali dovolj pozornosti, lahko pride do znatnih motenj v komunalnem sistemu, pa čeprav bi bile osnovne panoge sorazmerno razvite. Da bo to res tako, opozarja že danes trenutna situacija.

Sistem delavskega in družbenega upravljanja v komuni se je uspešno uveljavil že na vseh področjih življenja. Občinski ljudski odbor in njegovi organi so le del razvojnega mehanizma s pristenstveno nalogo dajanja smernic in vsklajevanja razvoja proizvodnih sil in prirodnih odnosov. Proces demokratizacije in

predvsem razvijanje socialističnih družbenih odnosov bo zahteval nadaljnjo demokratizacijo in prenos nalog, ki so danes še pri organih ljudskega odbora, neposredno na državljane. Zato bo hitrejši nadaljnji razvoj odvisen predvsem od sposobnosti subjektivnih sil in od neposrednega uveljavljanja državljanov v raznih organih družbenega upravljanja.

Kljub dosedanjim uspehom pa se še vedno, predvsem na področju družbenih služb in komunalne dejavnosti ter v nekaterih manjših podjetjih opaža, da se upravljanje največkrat zreducira na formalno odločanje. Dejstvo je tudi, da se prav tu šele oblikuje večja materialna osnova za samostojno odločanje in upravljanje. Zato morajo odigrati večjo vlogo vodilni organi in družbeno politične organizacije. Čut odgovornosti državljanov do določenih problemov se bo stopnjeval, če se bo nenehno dvigala družbena in politična zavest slehernega državljanca.

Novomeška komuna je po obsežnosti in številu prebivalstva največja v okraju in

med večjimi v republiki. Doseženi rezultati socialistične izgradnje v državi so pogoj hitrejšega razvoja za ostalih predelov. Pomoč pa, ki se nudi, je le osnova za mobilizacijo vsega prebivalstva za pospešeni razvoj iz zaostalosti. Le ob vsestranskem razumevanju in podpori vseh prebivalcev bo možno gospodarsko hitreje napredovati in si s tem ustvarjati boljše življenjske pogoje.

Občinski praznik mora postati praznik vsega prebivalstva v občini. Ta dan, ko se spominjamo celotne prehojene poti in pregledujemo uspehe, dosežene v tem letu, si zastavljamo nove naloge za dovršitev in preokoličitev letnih planov. Zato v teh dneh ne bi smeli na svečanem zasedanju le ljudski odbor pregledati letošnjega prehojenega pota, marveč bi mu morali slediti vsi organi delavskega in družbenega upravljanja v občini ter ostale organizacije. Postati mora manifestacija vsega delovnega prebivalstva v občini.

LUDVIK GOLOB, predsednik OBLO v Novem mestu

Na Bučki bo za vse poskrbljeno

Za letošnji praznik na Bučki so vodstva krajevnih organizacij obnovila združni dom, ki bo poslej dom vseh društev, še prav posebno pa bo namenjen kulturno-prosvetnemu življenju kraja.

V torek bo za prehrano dobro poskrbljeno; to skrota prevzeli obe sevniški gostinski podjetji s sodelovanjem trgovin iz Sevnice.

Prireditelji slavlja pričakujejo v torek zjutraj na Bučki približno 2500 ljudi iz vseh predelov novomeškega okraja.

500 ljudi iz Vidma-Krškega

Občinski odbor SZDL iz Vidma-Krškega sprejema te dni prijave za proslavo na Bučki, ki bo 31. oktobra. Iz krške občine se bo proslave udeležilo okoli 500 ljudi. Na Bučko bodo vozili trije mali avtobusi, lasti Elektro iz Krškega in avtobus senovskega rudnika. Na proslavo bo pripeljalo ljudi tudi okoli 30 osebnih avtomobilov.

Mladinski izlet na Gorenjsko

Na rednem sestanku so se mladinci aktivna IRCA VAS — BROS pogovorili o nadaljnjem delu. V počastitev 20-letnice revolucije bodo organizirali izlet. 4. novembra bodo obiskali Gorenjsko. Videli bodo Radovljico, Begunje, Drago, Vintgar, Bled in Lesce. V Begunjah in Dragi si bodo ogledali pokopališče talcev in muzej, kjer je ohranjenih deset mučilnic. Z. T.

Pogodbe za steklarstvo

Pred dnevi so odpotovali na Poljsko predstavniki podjetja Kremen oziroma nove steklarne v Novem mestu, katere izgradnja je bila pred kratkim končno odobrena. O steklarni bomo prihodnji teden še poročali; na Poljskem se bodo predstavniki novega podjetja v izgradnji pogajali za nakup strojne opreme za steklarstvo.

Iz Sevnice: 1500 ljudi

V sevniški občini se te dni vneto pripravljajo na torkovo srečanje na Bučki. Na občinskem odboru SZDL smo zvedeli, da se bo proslave prvega napada na Bučko udeležilo najmanj 1500 ljudi iz Sevnice, Blance, Sentjanža, Krmeja in Tržišča, ne računajoč domačinov z Bučke, Studenca in okoliških vasi. Vsa razpoložljiva prevozna sredstva iz Sevnice in okolice bodo po dvakrat vožnji udeležence proslave iz posameznih središč. Nekateri delovni kolektivi bodo odšli v nedeljo, tako da bodo imeli njihovi delavci in uslužbenci v torek prost dan, drugod pa so sklenili, da bodo turek nadomestili z delom eno prihodnjih nedelj. — V torek v sevniški komuni ne bo šolskega pouka.

Taborniki in člani LMS po poteh L. Novomeške in Mokronoške čete v pohodu na Bučko

Praznika na Bučki se bo udeležila tudi mladina. Skupaj z vodstvi SZDL, Zveze borcev, Okrajnim starešinstvom Zveze tabornikov in komiteji LMS je bil sestavljen načrt za pohod po poteh L. novomeške čete in Mokronoške čete na Bučko od 29. do 31. oktobra 1961.

POHOD BO POTEKAL TAKOLE:

V nedeljo, 29. oktobra, bo zjutraj odšla s Frate proti Novemu mestu 30 tabornikov iz Novega mesta in Straže; med njimi bo tudi 10 priključilo še 70 tabornikov iz obeh krajev, ob katerih bodo priključili na novomeški Glavni trg, kjer bo slavnostno zborovanje ob občinskem prazniku. Po slovesnosti bo odšla na pot v telje smeri: Prečna-Suhor-zahodno do kote 230 — Vrhovo-Jablan. Med potjo bodo stari borci in vojni letih. V vasi Jablan bo večerla in počitek. V ponedeljek, 30. oktobra, bodo ob 7.30 taborniki in mladina iz Jablana nadaljevali pot takole: železniška proga sekmemo preko 305, preko Kamen vrha po vznožju Trške gore, nato Starega gradu in Harinje vasi na koto 278, skozi Gradenkovo osmi Šmarjeta-Mokronoškega Zbure v Poljane proti Otavljici. Tu se bo četa združila z mokronoško četo. V torek, 31. oktobra, bo mladina in taborniki na pot v potok Mokronoga bodo šli mladinci in taborniki na pot v potok Mokronoga. Popoldne ob 17.30 združitev z novomeško četo. V sredo, 31. oktobra, bo nastopil bataljon nadaljeval pot po gozdni poti do izviru potoka in do vasi Telje. Na Bučki bo mladina na slavnostnem zborovanju, po katerem bodo športna srečanja z mladinci iz občin Sevnica, Vidma-Krška in Brežice.

BREŽICE 1941—1961 — BREŽICE 1941—1961 — BREŽICE 1941—1961 — BREŽICE 1941—1961 — BREŽICE 1941—1961

Pogum in ponos upravljavcev v brežiški komuni

Občina Brežice praznuje svoj praznik. Povrnimo se za dvajset let nazaj, v leto 1941. Zasenčeni žarometi nacističnih kamionov so tipali v noč po cestah, od vasi do vasi, od hiše do hiše. Izseljevanje. Tisoči vzdihov, obupnih krikov, solza in kletev ob slovesu od rodnega doma. Kmetiči iz mnogih vasi v okolici Brežic so, zbujeni iz sna, s svojimi družinami na hitro poiskali nekaj krp in hrane in z brenami culami odšli na pot v neznan. Revni prebivalec, ki so ga vsa leta kraljevske vladavine dušili davki, ki je prodajal krpo zemlje in zadnji rep iz hleva, je ljub dom in domovino. Vajen je bil, da so mu kradli zemljo iz rok, nikdar pa ga ni nihče skušal na silo odtrgati od doma. Izseljevanje: otroci, starčki in stárke, žene in moške na vagonih, s culami v rokah na poti v neznan. Eno samo vprašanje v srcih: Kam? Tako pozvnanjajo kolesa, in sovražstvo postaja močnejše od čupa.

Prebivalci brežiškega področja pa v istih dneh niso zgolj onemeli v sovraštvu. Skupina ljudi, prežeta z uporno mislijo, je odšla v gozdove, da se z orožjem v roki upre okupatorjevemu divljanju. 28. oktobra 1941 je bila ustanovljena Brežiška četa, ki je v mesecu d. i. dokler ni bila izdana, opravila vrsto držnih akcij in napadov in z njimi bodrila posavske prebivalstvo. V spomin na ustanovitev Brežiške čete praznuje občina Brežice 28. oktober kot občinski praznik. Začetku revolucije v letu 1941 so sledila štiri dolga leta nečloveških naporov, bojov in zmag, v letu 1945 pa je za njimi svoboda. Letos praznujemo 20. obletnico ljudske revolucije, zato bo letošnji občinski praznik toliko bolj slovesen.

Brežice pred dvajsetletjem in Brežice danes, to je dvoje, kar je komaj mogoče primerjati. Brežiška opekarna je bila edini industrijski objekt, podedovan iz preteklosti. Res je, da tudi danes v brežiški občini ni velikih industrijskih objektov, vendar se je življenje močno izpremenilo. Obdobje investicijske izgradnje kakor da je bilo neopazno mimo, pridnost in prizadevnost pa sta si zgradila trdne temelje, ki so polni lepih obetov. Na dveh straneh našega lista bodo spregovorili nekateri kolektivi o svojih uspehih, o delovnih zmagah, o težavah ter o upih in načrtih. Mi pa skušamo v malih obhodih občine Brežice in poiskati vrsto izprememb, ki pričajo o razvoju.

Razveseljen napredek kmetijstva

Prvi odlok o agrominimumu v kmetijstvu je bil v novomeškem okraju sprejet v

jeseni leta 1959 v Brežicah. To ni slučaj. Gospodariti je treba s tem, kar imamo, če smo kmetijska občina, moramo iskati svoj razvoj v kmetijstvu, so odločili Brežičani. To kmetijstvo že kaže prve rezultate. Dve močni zadrugi: Brežice in Bizeljsko

KOLEKTIVI: načrtno naprejš!

Tovarna pohištva v Brežicah je nastala iz nekdanjega kozolca. S prostovoljnim delom so zidali stebre in naredili tovarno, ki dela, proizvaja, nudi zaposlitev de-

Brežice dobivajo z novimi stanovanjskimi naselji iz leta v leto priropnejšo podobo. O tem prepričljivo govori tudi gornji posnetek

sta že zaorali v ledino. Ne bomo ponavljali številk o hektarih zemlje, ki so že v družbeni proizvodnji, o številu živine v pitališčih, o kmetijski mehanizaciji, strokovni in semenski službi ter o hektarskih donosih. Na Vrbinu in na Dobrovi že nastajajo sodobni kmetijski obrati z več stohektarskimi površinami, načrti o tisoč hektarih površin ob Savi, ki jih bo sodobna kmetijska proizvodnja iztrgala pušči, pa bodo v nekaj letih postali resnica. Vse to je ustvarjeno s težavami, v vztrajnim delom in z zavestjo, da sta bodočnost in razvoj komune predvsem v njenih lastnih silah.

lavcem ter svoje prizvode tržišču. Kovinarsko podjetje v Dobovi je pred dvema letoma pričelo na podstrešju, danes pa ropotajo kladiva in zveni kovina v novi svetli delavnici, ki jo je ustvaril kolektiv. Podjetje Vino Brežice je poneslo sloves naših vin daleč v svet. Pletilje v Dobovi so dolga leta nakladale dinar na dinar, dokler si niso same ustvarile boljše, svetlejših prostorov, v katerih se bo lahko proizvodnja še napredovala. Agroservis je rasel skoraj 10 let, zdaj pa bo našel ponudnika, ki bo priložil 30 odst. tega, kar je še potrebno, da bi se razvil v proizvodni obrat. Brežice se lahko pohvalijo, da imajo najbolj razvito trgovino in da so v modernizacijo prodajalen vložile veliko truda. Tovarni avto mobilni in avtobusi Prevoza iz Brežic prevažajo blago in potnike po mnogih cestah širom po Jugoslaviji.

Se in še bi lahko naštevali. Iz vseh delavnih uspehov in zmag sijata pogum in ponos ustvarjalcev, ki se niso bali težav in so, zadovoljni z malim, iz svojih lastnih moči veliko ustvarili. Prav takšen pogum je 1941 prevel peščico prvih borcev Brežiške čete, ki je 28. oktobra golokroga krenila v gozd, da začne oborožen boj z okupatorjem, pred katerim je takrat klonila vsa Evropa

Razvite družbene službe

Cep rav je nemalokrat slišati, da je občina Brežice ena izmed »najrevnejših« v novomeškem okraju, ima najbolj razvite družbene službe. V petih zdravstvenih domovih in v brežiški bolnišnici lahko najdejo prebivalci učinkovito zdravstveno pomoč. Kljub pomanjkanju sredstev se mladi rod šola

v svetlejših učilnicah in šolah, kot se je nekdaj. Pouk je kvalitetnejši in nudi učenec boljše znanje. S pomočjo prebivalcev in občine in po zaslugi umnega sodelovanja sta zrastle novi šoli na Bojsnem in v Mrzlavi vasi. Morda se malce čudno sliši, če vam pokaže danes kdo grmiceve na poljani med Mokricami in Bregano in pravi: tu bo zrastle nova šola za jeseniški šolski okoliš. Mi kljub temu verjamemo in smo trdno prepričani, da bo šola zrastle. Zice električnega omrežja so razpete po vsej občini, od vasi do vasi že segajo, le malokje si še svetijo z brilvko. Vodovod je za vaske prebivalce živa resničnost in le še vprašanje nekega let je, pa bo po vodovodnih ceveh pritekla voda v kraje, kjer si nekdaj o tem niti upati niso mislili.

Bregana — most bratstva in enotnosti

Če vas pot zanese proti meji s sosednjo republiko Hrvaško, boste gotovo opazili novo naselje Bregana, ki je zrastle v zadnjem desetletju. Bregana je most med dvema republikama, most bratstva in enotnosti. Sodobno urejena tovarna v valovitem, z drevjem poraslem, gričevnatem svetu, ki kmalu nato preide v samoborsko ravnino, nudi kruh stotinam delavcev iz slovenskega in hrvaškega področja. Vsak dan se srečujejo na delovnih mestih za stroji in razpravljajo o skupnih problemih ter kujejo vedno trdnjši most med dvema republikama. Novo stanovanjsko naselje, lepo urejene ulice, prelep zdravstveni dom, sodobna restavracija v švicarskem stilu, kopalni bazen in mnoge kulturne in družbene institucije so zrastle tam v desetletju. V tem naselju živijo delavci, ki se vsak dan vračajo iz tovarne, oni in njihovi otroci si v klubskih prostorih ogledujejo televizijske oddaje, sledijo nastopom kulturnih skupin in kot svobodni ustvarjalci razpravljajo o jutrišnjem dnevu. V tesnem sodelovanju med brežiško komuno in tovarno v Bregani so rešili s obojestranskim razumevanjem že mnoge zapletene komunalne probleme. Bregana je šele začela živeti. Bližina avto ceste in moškiškega gradu ter lepa okolica ji vrhu vsega obetajo lep razvoj v turizmu. Prvi koraki so že storjeni.

Vrednost skromnih sredstev v skrbnih rokah

Pretekli sprehod po brežiški komuni nam je v dneh praznika odprl mnogo tega, kar sicer vidimo in srečujemo vsak dan, pa nam vendar rado uide. Nismo našli vsega, še zdaleč ne. Nismo imeli namena peti slavo, pač pa smo hoteli pokazati, da se da tudi s skromnimi sredstvi velikih lastnih naporov marsikaj doseči.

Letos smo v gospodarstvu uveljavili novi sistem. Največ krika in vika ter tožba je bilo nato v manjših, nerazvitih podjetjih. V brežiški komuni bi spet zmanjškali podobnih pojavov. Kaj hitro so ugotovili, da je rešitev v njihovih rokah. Izmed 27 podjetij, ki morajo izdelati pravilnike o delitvi čistega dohodka in delitvi osebnih dohodkov, so štirje kolektivi oba pravilnika že sprejeli, v sedmih kolektivih so že večino dela opravili, v vseh ostalih kolektivih pa hitro, da bi to pomembno nalogo čimprej uresničili. Kolektivi gospodarskih organizacij so se tega lotili zelo

Pred nami je zopet občinski praznik. Kakor vsako leto se tudi letos vse naše družbeno-politične organizacije, šole, krajevni odbori in posamezni občani pripravljajo, da bi občinski praznik kar najsvečaneje proslavili. V ta namen pripravljamo vrsto akademij, svečanosti, komemoracij itd., nekateri gospodarsko-komunalni objekti pa bodo izročeni svojem namenu. Naši ljudje obujajo spomine na najtežje dni, ko je okupator nasilno preselil večino prebivalcev naše občine v razna koncentracijska taborišča v Nemčiji. Ti dnevi pred 20 leti pa so bili hkrati slavni in pomembni za naše ožje področje, kajti tedaj je nastala prva oborožena partizanska enota v brežiški občini: 28. oktobra 1941. je bila ustanovljena »Brežiška četa«, ki so jo sestavljali mladi člani Partije in sko-

Ob prazniku brežiške občine

jevci z brežiškega področja. Zato je naše prebivalstvo ta zgodovinsko najpomembnejši dan izbralo za svoj občinski praznik.

Letošnje praznovanje je tembolj pomembno, ker praznujemo hkrati 20. obletnico ljudske revolucije jugoslovanskih narodov, kateri so se pridružili tudi borci Brežiške čete. Občinski praznik nam daje priložnost, da pregledamo dosežene uspehe v izgradnji, napredku in izpolnjevanju razvojnega programa, ki smo si ga zadali. Podatki o izpolnjevanju družbenega načrta za prvo polletje 1961 nam kažejo, da v vseh gospodarskih panogah dosegamo zadovoljive rezultate. V nekaterih panogah je bil polletni družbeni načrt celo prekoračen. Tudi v kmetijski proizvodnji bomo dosegli predvidene rezultate. Lahko trdimo, da bo letošnja letina pripomogla k nadaljnjemu napredku kmetijske proizvodnje. Ob velikem sodelovanju kmetijskih proizvajalcev ter ob podpori družbene skupnosti zaključujemo v glavnem z elektrifikacijo podeželja v naši občini. To je nedvomno velik uspeh za podeželje, saj pomeni elektrika velik gospodarski in kulturni napredek. Komunalna skupnost v občini dobiva iz leta v leto kvalitetnejšo vsebino. Členi verige komunalne skupnosti postajajo vedno močnejši. Interesi gospodarskih organizacij, zavodov, samoupravnih organov in posameznikov se združujejo v skupne interese, s čimer dosegamo vse večje uspehe pri izpolnjevanju nalog in uživanju plodov. Združevanje sredstev za dograditev prosvetnega doma in bolnišnice v Brežicah najlepše dokazujeta, da smo v letošnjem letu dosegli napredek, spričo, katerega lahko pogumno gledamo v prihodnost.

Vsem prebivalcem brežiške občine iskreno čestitamo za letošnji občinski praznik z željo, da bi pri nadaljnjem delu dosegli čim boljše uspehe za blaginjo vsega prebivalstva.

MIRKO KAMBIČ

resno in ravnali v največ primerih kot dobri gospodarji.

Nismo v zadregi, kako izreči brežiški komuni čestitko za njen praznik. Rdeča nit ustvarjalnosti se prepleta skozi vsa leta po osvoboditvi in prav zato je lahko s skromnimi sredstvi ustvarila mnogo. Star ljud-

ski pregovor pravi, da je le že gospodariti tam, kjer je veliko, kot tam, kjer je sredstva skromna. Brežiška občina pa so dokazali, da znajo dobro in umno gospodariti tudi s skromnimi sredstvi, dosegli so lepe uspehe in prav zato jim prisrčno čestitamo za praznik njihovih komunel!

Gospodarstvo bizeljskih zadružnikov

Bizeljsko je izrazito kmetijsko predel. Tam ni industrije. Odkar so zgradili obšolsko železniško progo, se vozijo nekateri na delo v Zagreb in drugam. Vinogradi, porasli z žlahtno trto, ki daje zelo dobra vina, so vzrok, da se ob besedi Bizeljsko nehoti spomnimo na žlahtnega bizeljsčana...

Na Bizeljskem je velik zadružni dom, eden izmed največjih v novomeškem okraju; v njem ima svoj sedež kmetijska zadruga.

40 ha svojih vinogradov ima, 18 ha vinogradov so obnovili, od tega je 12 ha že rodni. Zadruga je torej ostala zvesta bizeljski vinogradniški tradiciji.

Tudi s sadjarstvom se ukvarjajo. Pišečko področje je kot nalašč za to. Tam imajo lep breskov nasad. Obdelovalnih površin je bolj malo, zato se toliko bolj ukvarjajo z živinorejo.

Bizeljski zadružniki so dobri gospodarji. Kolektivni deli. Imajo 11 ekonomskih enot. Pravilnik o delitvi čistega dohodka in o delitvi osebnih dohodkov so že iz-

BREŽICE ZA SVOJ PRAZNIK

Po medobčinskem športnem srečanju in odbojškarskem turnirju se bodo danes ob 17. uri pomerili še kegljači ekip RAZLAGA, ZADRUŽNIKA in KRKE.

JUTRI, 27. oktobra, bo ob 20. uri v Domu JLA slavnostna predstava drame Marijana Matkovića: »Na koncu pota«.

V SOBOTO, 28. oktobra: ob 7. uri budnica, ob 10. uri slavnostna seja občinskega ljudskega odbora v Brežicah, ob 11. uri odkritje spominske plošče na čuvajnici v Brezini, ob 20. uri: veliki družabni večer v Domu JLA.

V NEDELJO, 29. oktobra: ob 8. uri: finalna tekma v malem rokometu, ob 10. uri: rokometna tekma republiške lige Brežice—Celje; ob 10. uri bodo v Krški vasi odkrili spominsko ploščo. Popoldne ob 15. uri: otvoritev novega vodovoda in elektrifikacije na Stojanskem vrhu; med slavljen bo odkrita tudi spominska plošča NOB.

V SOBOTO, 4. novembra: ob 17. uri javni nastop »Spoznavaj svet in domovino«. Prireditelji občinski komite LMS s sodelovanjem vseh aktivov in dvorani opekarni (Brežice—okolica).

Občinski ljudski odbor in odbor SZDL vabita prebivalce k udeležbi na vseh prireditvah!

Razvejana dejavnost - odlika zadruga

● Kmetijska zadruga Brežice je ena izmed najmočnejših v našem okraju. Če smo rekli ena izmed najmočnejših, nismo mislili toliko na površine, na katerih posluje, kot na razvitost njene dejavnosti. Upošteva se področje, na katerem dela, se usmerja v živinorejsko proizvodnjo, v sadjarstvo, v proizvodnjo in šele na tretjem mestu je poljedelstvo. Ker ima zelo močno lastno proizvodnjo, si oglejmo najprej to.

● Hlevi in naprave za živinorejo v brežiški zadrugi imajo zmogljivost 600 glav živine. Zaenkrat pitajo 400 goved, ker vsi objekti še niso gotovi. Letos so v lastno živinorejsko proizvodnjo vložili 20 milijonov dinarjev.

● Sadjarstvo je druga panoga, ki ji zadruga posveča veliko pažnjo. V hribovitem predelu okoli Piršenbrega, Malega vrha, Sromelj in Mokric je doslej uredila 15 ha sodobnih hruškovih in breskovih nasadov ter nekaj nasadov, kjer uspevajo ostale vrste sadja. V sadjarstvu je druga panoga, ki ji zadruga posveča veliko pažnjo. V hribovitem predelu okoli Piršenbrega, Malega vrha, Sromelj in Mokric je doslej uredila 15 ha sodobnih hruškovih in breskovih nasadov ter nekaj nasadov, kjer uspevajo ostale vrste sadja. V sadjarstvu je druga panoga, ki ji zadruga posveča veliko pažnjo. V hribovitem predelu okoli Piršenbrega, Malega vrha, Sromelj in Mokric je doslej uredila 15 ha sodobnih hruškovih in breskovih nasadov ter nekaj nasadov, kjer uspevajo ostale vrste sadja.

OPEKARNA V BREŽICAH: radi bi dali na trg 1.500.000 opečnih enot več na leto!

133 milijonov dinarjev je kolektiv opekarnar s pomočjo družbe vložil v svoj obrat. Zgradili so novo krožno peč, umestno sušilnico, naprave za naravno sušenje in kupili več tovornjakov, da bi poiskali prevoz kar najhitreje. Opekarna v Brežicah stoji kljub temu pred velikimi problemi. Proizvodnja surove opeke je ozko grlo, ker nimajo strojne opreme zanjo. Sušilne naprave in krožna peč bi lahko prevzela mnogo več surove opeke, kot jo izdelajo na stari način. To pomanjkljivost so čutili že prej, toliko bolj očitna pa je postala v novem sistemu delitve dohodka. Prav zato je ekonomika podjetja na dokaj majavih nogah in je treba resno razmišljati o 10 milijonih dinarjev, ki bi kolektivu omogočili nakup sodobnih proizvodnih strojev. S tem bi odpravili sedanje težave, opekarna pa bi lahko nato ekonomično poslovala.

Nekaj števil: letos bodo ustvarili 60 milijonov dinarjev bruto proizvoda in izdelali 4 milijone 500 tisoč opečnih enot s povprečno 85 zaposlenimi. Strojna oprema za proizvodnjo surove opeke pa bi omogočila 85 milijonov dinarjev bruto proizvoda na leto ali 6 milijonov opečnih enot, število zaposlenih pa bi lahko zmanjšali od 85 na 72 ljudi! Kolektiv išče skrite rezerve, se trudi in skuša gospodariti kar najbolje. Vedo, da so investicijska sredstva najboljša rešitev, vendar niso pustili vnevar leg, kar lahko stane sami. Pripravljajo pravilnik o delitvi čistega dohodka in o delitvi osebnih dohodkov. Skrbno so pretehtali vse možnosti, že mnogokrat so razpravljali in našli marsikak dinar, ki jim je doslej uhaljal.

Stojanski vrh: vodo in elektriko smo dobili letos ...

Ko smo prišli v vas, je prišel našo pozornost lep vodnjak s črpalko na kolo. Letnica 1957 se prav lepo ujema z oslikom, ki mu je gospodar pravkar natočil dve breniti vode in mu nato pustil, da se tudi on odziva ... Jesensko sonce prijetno greje. To je novi Stojanski vrh, vasica pod Gorjanci, ki je letos dobila vodo in elektriko. Vasčani so nam hitro povedali, kje bomo našli predsednika elektrifikacijskega odbora. To je Martin PEŠEC, odbornik ObLO Brežice in hkrati odbornik OLO Novo mesto. Prihitiel je z njive, kjer je pospravil koruzo. Pogovor se je hitro razpletel.

— Res je, vodovod smo dobili letos za prvi maj, elektrika pa bo morda zasvetila za občinski praznik, veliko pozneje gotovo ne. O vodovodu smo razmišljali že pred vojno. Prihitiel smo načrte in prispevali 40 delovnih dni za izkop. Prišla je vojna in vse je šlo po zlu. Izvod naših načrtov je k sreči ostal shranjen pri Higienem zavodu v Ljubljani. Našli smo ga in pričeli s prošnjami za denar. Morali smo počakati, ker

Vrhan Pavlovič je prišel z oslikom po vodo na Stojanski vrh. Napolnila sta breniti, zdaj pa hajdi na Grublje, saj se bo treba še večkrat vrniti. Pri prešljanju grozdja se porabi veliko vode, na Grubljah pa so bile zaradi suše letos vse kapece prazne. Kako so si pomagali, nam pove slika

1475 ha zasebnih površin. Od tega bo največ travnikov (576 ha); na drugem mestu je pšenica (480 ha), sledijo koruza, krompir, sadovnjaki in vinogradi. Nič manjša ni pogodbeni živinorejska proizvodnja, saj bodo letos kmetovalci zredili 1646 prašičev bekonov in 428 pitanih goved.

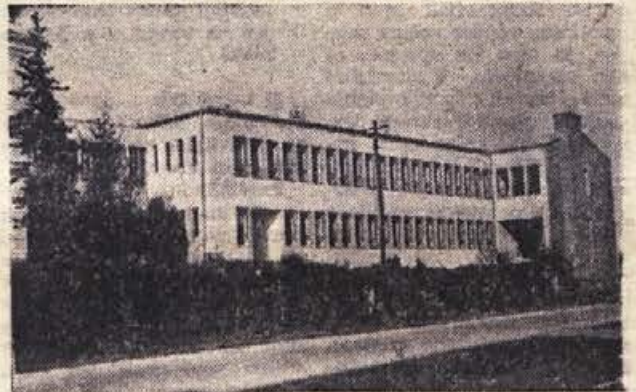
● Za tako obsežno proizvodnjo je potrebna sodobna mehanizacija. Zadruga jo uporablja na lastnih površinah, hkrati pa z njo pomaga tudi kmetovalcem v pogodbeni proizvodnji.

Dobovska pletilnica v novih prostorih

Letos se je izpolnila dolgoletna želja kolektiva Pletenice v Dobovi — preselili so se v nove prostore. V stari stavbi, kjer so bili stroji zelo na tesnem, se proizvodnja nikakor ni mogla razviti. Stedili so, nemalokrat so se odpovedali presežku osebnih dohodkov in nabrali 6 milijonov in 300 tisoč dinarjev za

Kremenčev pesek in glina iz Globokega

Rudnik Globokega se je dlje časa boril z velikimi težavami. Premog, ki so ga kopali tam, je bil slabši, podražil ga je kamionski prevoz do železniške postaje, zato ga je bilo vse težje prodati. Nekoliko lažje je bilo z glino. Položaj se je že pred nekaj leti, ko so našli na kremenčev pesek, bistveno izboljšal. Na pomoč je priskočil še novomeški Kremen. Kopanje premoga so popolnoma opustili. Letos so v rudniku Globokega nakopali že 33.000 ton kremenčevih peskov in 5500 ton glin. V prvih devetih mesecih so proizvodni plan izpolnili 95-odstotno, oktobra pa bodo planske naloge došli. Letošnja proizvodnja bo za 27 milijonov dinarjev večja kot lanska.

Novi trakt brežiške bolnišnice bo olajšal delo v tem največjem zdravstvenem zavodu v Spod. Posavju

Vrbina in Dobrova: šele začetek!

Kmetijsko-gozdarsko posestvo iz Brežic je začelo ustvarjati velike površine intenzivnih gozdnih nasadov in osvajati s krčenjem gozdov nove površine za kmetijsko proizvodnjo. Leto 1960 so pričeli s kmetijstvom, letos pa imajo že 75 ha obdelovalnih površin, ki so jih izrgali gozdni pušči. Obdobje velikopoteznega osvajanja doslej neizkoriščenih zemljišč se je pričelo. Nastajajo novi kmetijsko-gozdarski obrati na Vrbini in na Dobrovi. Gozdarstvo in kmetijstvo si podajata roko. V senci dreves, ki bo raslo v ravnih vrstah, bodo uspevali poljski pridejki. Orali bodo traktorji, na površinah, ki jih ne bo mogla prizadeti suša, bodo dozorevali poljski pridejki, v hlevih pa bo mukala živina.

Na Vrbini bo 78 ha kombinirane proizvodnje, kjer bosta uspevala gozd in kmetijstvo hkrati. 70 ha bo površin samo za kmetijsko proizvodnjo, 130 ha gozdnih površin, ki so last splošnega premoženja, pa bodo izkrčili še letos in prihodnje leto. Načrti za gradnjo hleva za 200 glav živine na Vrbini so že pripravljeni. Prihodnje leto bo hlev zgrajen, jeseni pa bodo že privedli živino.

Na Dobrovi so pričeli letos. Tam je 360 ha slabih gozdnih površin. Na 50 ha že krčijo gozd. Od 300 ha bo 80 ha sposobnih za kmetijsko proizvodnjo, na ostalem pa bodo sodobni gozdni nasadi.

Vrbina in Dobrova sta šele začetek. Na levem in desnem bregu Save je na področju videmske-kraške in brežiške komunne približno 1000 ha površin, sposobnih za kombinirano kmetijsko-gozdarsko proizvodnjo. Akacijev grmičevje, stoletne skrivenčene vrbe in krojeni gozdovi ter pušče se bodo počasi izpremenili v rodovito polje in vzorno urejen gozd. Vitki, hitro rastoči topoli bodo rasli med koruzo in krompirjem. KGP Brežice že povečuje površino drevesnic topolovih sadik, da bo dovolj sadik za novih 1000 ha površin. Na Vrbini so pridelali letos na hektar 300 mq krompirja in 60 mq koruze. Na prostranih površinah — 1000 ha bodo obsegale — ob Savi pa bo v bodočnosti samo 150 ljudi s pomočjo kmetijskih strojev pridelalo še mnogo več.

Uspeh: združena sredstva!

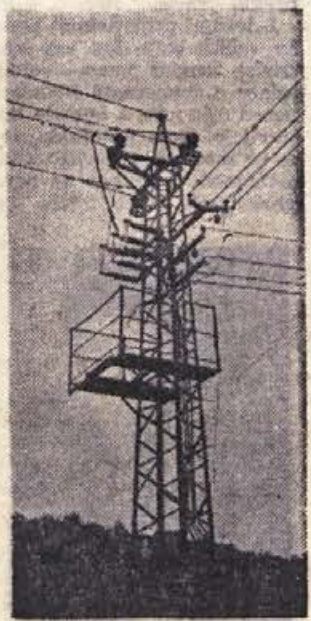
Kot smo že poročali, je brežiška bolnišnica pričela spomladi graditi enonadstropni trakt, ki bo uredil čedalje

nevzdržnejše delovne pogoje največjega zdravstvenega zavoda v Spodnjem Posavju. V novem objektu bodo operacijski prostori, preizkusni ordinacijski prostori, kirurška in ginekološka ambulanta, interna ambulanta, fizioterapija, lekarna in rentgenski prostori. Ordinacijske prostore bodo hkrati uporabljali za specialistične preglede in ambulantno zdravljenje zunanjih bolnikov.

Ker gre za razvoj in utrditve zdravstvene službe, so gradnjo trakta denarno podprle sosednje občine in nekatera podjetja v teh krajih. Upravni odbor komunalne banke iz Brežic je bolnišnici odobril kratkoročni kredit v znesku 10 milijonov dinarjev s 6-odstotnimi obrestmi, komunalna banka v Vidmu-Krškem je odobrila 9 milijonov kredita s 3-odstotnimi obrestmi, izvajalec elektroinstala-terskih del »Elektro« iz Vidma-Krškega bo po sklepu delavskega sveta podjetja prispeval v delu milijon dinarjev. Sevnjska občina je obljubila bolnišnici dodeliti posojilo v znesku 6 milijonov dinarjev, vendar je do sedaj le Kopitarna iz Sevnice odobrila 1.500.000 dinarjev kredita. Tudi okrajni ljudski odbor v Novem mestu bo dal 10 milijonov kredita. Z izdatno pomočjo okrajnega zavoda za socialno zavarovanje je bolnišnica prispevala za gradnjo 69 milijonov lastnih sredstev.

Otvoritev trakta bo po vsej verjetnosti 29. novembra. Treba bo pa bolnišnico denarno še podpreti. Vsa dodeljena sredstva so že izrpana. Pričakujejo čimprejšnjo pomoč od občine Sevnica in

okrajnega ljudskega odbora; 10 milijonov bo bolnišnica skušala še sama prispevati. Brežiška bolnišnica je poskrbela tudi za strokovni kader. Trenutno je v bolnišnici zaposlenih 8 stalnih in 2 honorarni zdravnika, 4 medicinske sestre, 22 bolničark, 4 laboranti, 3 farmacevtski pomočniki in 86 tehničnega in bolniškega osebja.

Transformatorska postaja na Brveh bo prav kmalu začela pošiljati elektriko na Stojanski vrh in v okoliške vasi. Prav takšno transformatorsko postajo so postavili tudi v Bušci vasi

Tekst in fotografije zbral in pripravil: MILOŠ JAKOPEC

Za občinski praznik brežiške komunne čestitajo vsem delovnim ljudem

Občinski ljudski odbor Brežice

Občinski odbor SZDL — Občinski komite ZKS — Občinski odbor ZB — Občinski komite LMS — Občinski odbor ZROP in vodstva vseh drugih organizacij in društev

Čestitkam se pridružujejo: KMETIJSKO GOZDNO GOSPODARSTVO BREŽICE — OPEKARNA, BREŽICE — VINO, BREŽICE — REMONT, BREGANA — TRGOVSKO PODJETJE »KRKA«, BREŽICE — TRGOVSKO PODJETJE »LJUDSKA POTROŠNJA«, BREŽICE — KMETIJSKA ZADRUGA BREŽICE — KMETIJSKA ZADRUGA BIZELJSKO — AGROSERVIS, BREŽICE — PLETILNICA, DOBOVA — PODJETJE ZA POPRAVILNO VOZ J. Z., DOBOVA — OBRATNO KOVINSKO PODJETJE, DOBOVA — KOVINA, BIZELJSKO — PREMOGOKOP IN GLINOKOP, GLOBOKO — KINO BREŽICE — BOLNIŠNICA, BREŽICE — ZDRAVSTVENI DOM, BREŽICE — KZ, OBRAT JESE-NICE NA DOL — ČATESKE TOPLICE — TOVARNA POHISTVA, BREŽICE — MESTNA GOSTINSKA PODJETJA, BREŽICE — GOSTIŠČE MOKRICE — LEKARNA, BREŽICE — KOMUNALNA BANKA, BREŽICE

NOVO MESTO 1941-1961 — NOVO MESTO 1941-1961 — NOVO MESTO 1941-1961 — NOVO MESTO 1941-1961 —

Novo mesto - v luči novega gospodarskega sistema

Vprašanja in odgovori: oboje iz razgovorov s predstavniki organov samoupravljanja v novomeških kolektivih - v dneh pred občinskim praznikom - Tokrat prepuščamo bralcem, naj sami, brez našega komentarja presodijo, do kod smo prišli - Zaradi navade bomo rekli samo to: oni odgovori so boljši, drugi slabši, oboji pa povedo, kakšen je kolektiv - Veseli smo, ker uspehov ne manjka, vsem proizvajalcem in vsem občanom novomeške kemune zato toliko pristraneje čestitamo za občinski praznik in jim želimo še mnogo delovnih zmag!

Kako in za koliko je napredovalo delavsko samoupravljanje v vašem kolektivu? Povejte nam kaj več o pristojnostih ekonomskih enot in o letošnji proizvodnji!

Odgovarja predsednik centralnega DS v Industriji motornih vozil tov. Ivan Jeriček:

Do letošnjega leta smo imeli en sam delavski svet, letos pa smo izvolili najprej obratni DS servisnih delavcev, nato pa smo razdelili podjetje v 14 ekonomskih enot z najširšo obliko samoupravljanja: zbori proizvajalcev. Ekonomske enote odločajo o sprejemanju in odpuščanju delavcev, o višini prejemkov, o izboljšavah v ekonomskih enotah, o proizvodnji, razpolaganju s presežkom osebnih dohodkov, ki jih je ustvaril kolektiv enote, in imajo še vrsto drugih pravic.

Letošnja proizvodnja poteka veliko bolje kot vsa leta doslej, vendar imamo velike težave s kooperanti. Nekateri izmed njih nam z zamudo dostavljajo svoje proizvode, zato ne moremo sestaviti toliko avtomobilov, kolikor jih naša proizvodnja lahko izdela. Da

bi težave odpravili, se pripravljamo na lastno proizvodnjo nekaterih kritičnih delov, nekatere pa nameravamo uvažati. Letošnji proizvodni plan bomo brez dvoma uresničili in ga, upamo, tudi presegl.

Kakšne pristojnosti ima vaš svet delovnega kolektiva? Ali so te pristojnosti formalne ali dejanske?

Odgovarja predsednica začasnega sveta delovnega kolektiva podružnice Narodne banke tov. Betka Jarnovič:

Začasni svet delovnega kolektiva ima sorazmerno velike pristojnosti, če upoštevamo stanje, kakršno je bilo v NB v pogledu samoupravljanja predtem. Vsekakor lahko njegovo izvolitev - z njo smo razvijali celotno prebiti, ker se ni ustrezne zakonodaje - smatramo za velik uspeh. Ugotavljamo pa, da so bila navodila za delovanje začasnih svetov delovnih kolektivov NB izdelana v centrali NB in dajejo kolektivom osnovnih enot - to so podružnice NB - le kopico pooblastil, ki se tičejo dela, zelo malo ali skoraj nič pa takšnih pooblastil, ki bi nam dajala moč dejanskega upravljanja. Po vsem tem smo še vedno samo neke vrste posvetovalni

organ. Dokler ne bomo dobili materialne osnove - če uporabim primer, bi lahko rekla: dokler bomo morali za nakup pisalnega stroja in za vsako izboljšavo v naši organizaciji čakati na odobritev iz centrale - bodo naše pravice še vedno samo formalne.

Kolikokrat sta letos sedela vaš delavski svet in upravni odbor in o katerih pomembnejših vprašanjih ste razpravljali?

Odgovarja predsednik upravnega odbora DS Mlekarnice tov. Jože Malnarič:

Delavski svet se je letos sestel 7-krat, upravni odbor pa 8-krat. Razpravljali smo o marsičem, vendar večina sklepov, ki smo jih sprejeli, ni bila uresničena. V nemajhni meri zaradi pomanjkanja sredstev pa tudi zaradi drugih vzrokov, ki so izven kolektiva. Sklenili smo na primer, da bomo kupili nov avtomat za polnjenje steklenic s kofetom, pa ga nismo, ker ni bilo sredstev; razpravljali smo o tem, da bomo zgradili halo za embalažo, pa je nismo, ker urbanistični načrt ne dovoljuje takšne gradnje. Zadnje čase resno razpravljamo o preselitvi mlekarne, ker se je industrija motornih vozil močno razširila in s tem odvzela možnosti za razvoj našega obrata na sedanjem prostoru.

Jože Malnarič iz Mlekarnice

Kakšna merila za delitev osebnih dohodkov imate v vašem pravilniku? Ali je ta pravilnik star ali nov?

Odgovarja predsednik delavskega sveta podjetja Kovinar tov. Franc Kranjc:

V sedanjem tarifnem pravilniku, ki je star, je plačnin po uspehu dela približno 60 odst. vseh del, ostalo obračunavamo po režijskih urah. Pri nas je merila za učinek zelo težko najti, ker se ukvarjamo z uslužnostno dejavnostjo. Naročeno obrtno uslug, še posebno če je majhna, je težko normirati. Z novim pravilnikom se zaenkrat ukvarjamo le študijsko, meril za novi način delitve osebnih dohodkov še nismo našli. V dosedanjem pravilniku je osnova za izračun dohodka na nenormiranih mestih režijska

ura, pri presežku pa so takšna delovna mesta udeležna z odstotkom. Delovna mesta, ki so plačana po učinku, so udeležena v osebnih dohodkih po številu izdelanih kosov proizvoda.

Franc Kranjc iz Kovinarja

Ali ste že izdelali pravilnik o delovnih razmerjih in pravila podjetja? Slišati je o velikih razlikah med prejemki vodilnih uslužbencev in delavcev v vašem kolektivu; baje znaša najnižji prejemek 12 tisoč, najvišji pa 164 tisoč dinarjev na mesec. Kje je resnica?

Odgovarja predsednik upravnega odbora centralnega delavskega sveta Novolesa tov. Jože Zoretič:

Pravilnik o delovnih razmerjih imamo, prav tako tudi pravila podjetja; sprejeli smo ju marca letos. Vendar je oboje zastarelo, ker je šel razvoj zadnje čase zelo hitro naprej. Iz sistema poslovnih enot in obratnih delavskih svetov smo prešli na širšo decentralizacijo delavskega samoupravljanja, v ekonomske enote. V njih so organ samoupravljanja zbori proizvajalcev. Stara pravila in pravilnik o delovnih razmerjih prepuščata pristojnosti obratnim delavskim svetom in poslovnim enotam. V našem obratu je zdaj sedem ekonomskih enot. Naše bodo vrsto pomanjkljivosti in odpravile razne težave, ki so našla obratnim delavskim svetom, vsekakor pa moramo ekonomskim enotam prepustiti velik del pristojnosti, ki so jih imeli doslej obratni DS. V starih pravilih in pravilniku so pomanjkljive tudi razne formulacije. Zato bosta morala oba pravilnika zelo točno določiti pristojnosti in odnos med ekonomskimi enotami. V novih pravilih in pravilniku pripravljamo izpremembe, ki bodo to upoštevale.

O velikih razlikah med prejemki, ki ste jih omenili, bom povedal tole: Najnižja delavska plača v našem kolektivu je 12 tisoč dinarjev, vendar pa je po-

Jože Zoretič iz Novolesa

Novo poslopje Podjetja za PTT promet v Novem mestu je lepa arhitektonska pridobitev za mesto, predvsem pa pomeni kot sedež nove avtomatske telefonske centralne pomembno vozlišče vseh bodočih hitrejših zvez v okraju.

vpredna plača delavca 19 do 20 tisoč na mesec. Ker ekonomske enote dosegajo različne uspehe, so tudi prejemki v njih različni. Vendar drži, da so taki veliki razponi v prejemkih v našem podjetju res nastali. Povzročili so precej hude krvi. Tudi jaz mislim, da to ni prav. Do tega pa je prišlo, ker je bila direkcija doslej plačana od povprečnega uspeha vseh obratov. V novem pravilniku o delitvi osebnih dohodkov pa bo direkcija nastopala kot samostojna ekonomska enota. Plačana bo po vrednosti uslug, ki jih nudi poslovnim enotam v kolektivu. Na ta način bomo takšna nesorazmerja preprečili in odpravili pavalše, prejemki oseba pa bodo prav tako kot naši odvisni od uspešnosti dela.

Družbeni standard je v kmetijstvu posebno pereč. Kakšne konkretne ukrepe so sprejeli organi samoupravljanja, da bi se stanje izboljšalo in koliko je že narejenega?

Odgovarja Danijel Adamič, član upravnega odbora centralnega delavskega sveta Kmetijsko-gozdarskega poselitva:

Osnova družbenega standarda, ki jo skuša zagotoviti delavcu naše podjetje je vsekakor stanovanje. Naj

Danijel Adamič dela v KGP

povem za uvod, da razpolaga naš kolektiv trenutno s 126 družinskimi in 52 samskimi stanovanji. Letos smo dogradili 6 novih družinskih stanovanj in z adaptacijami pridobili 13 družinskih stanovanj ter 2 samski. Razen tega smo zgradili 1 lesenjačo za delovce na Stalah na Rogu ter kupili 7 montažnih enodružinskih hišic »Jelovica« v Skofji Loki. V te namene smo porabili letos 33 milijonov 200 tisoč dinarjev.

Organi samoupravljanja so o tem problemu torej razpravljali in tudi ukrepali. 126 družinskih stanovanj je precejšen stanovanjski sklad, toda naš kolektiv šteje 800 ljudi. Sredstva skupne porabe - 36 milijonov smo jih ustvarili letos - porabimo večidel za gradnjo stanovanj. Treba pa je tudi stipendirati nove strokovnjake in misliti še na mnoge druge naloge. Potrebujemo še 52 do 30 družinskih stanovanj, da bi zadostili trenutnim potrebam. Ker razpolagamo s pičlimi sredstvi za te namene, zelo resno razmiš-

ljamo o zadrzni gradnji, saj je v našem kolektivu zanj dovolj interesentov.

Vaš kolektiv se je združil s tovarno LEK v Ljubljani v kombinat (farmaceutične industrije LRS). Ali ste pred tem kaj razmislili o tem, kakšne pristojnosti naj bi imel vaš kolektiv pri upravljanju gospodarskega v novih liki?

Odgovarja predsednik upravnega odbora centralnega DS prejšnje Tovarne zdravil Krka tov. Igor Fajdiga:

Pred združitvijo smo najprej in zelo vneto razpravljali prav o tem. V okviru

Igor Fajdiga iz tovarne zdravil KRKA

varne zdravil Krka smo precej razvili delavsko samoupravljanje, neposredni proizvajalci pa so v ekonomskih enotah samostojno odločali o gospodarstvu s precejšnjimi delom sredstev. V vseh pogovorih o združitvi smo si pred začetki obdržati delavsko samoupravljanje v neokrajnih oblikah in mu zagotoviti tiste pogoje za nadaljnji razvoj. Naš obrat bo obdržal vse gane samoupravljanja z ekonomskimi pristojnostmi kot doslej. Samostojno bomo obračunavali čisti dohodek in s svojim pravilnikom delili dohodke. Skupščina kombinata, ki je nekakšen centralni delavski svet, smo prepustili enaki pristojnosti, kot jih ima centralni svet v podjetju, kjer je decentralizacija samoupravljanja visoki stopnji.

Skupščina načelno odloča o perspektivnem gospodarskem načrtu kombinata, o proizvodnem programu, o temeljnem investicijskem programu, določa smernice za spodbudno politiko v kombinatu ter sprejema temeljna načela o delitvi osebnih dohodkov.

Razne strokovne službe bomo združili, poslovali pa bodo v servisnih oblikah. Najbolj naštejem: centralni analitični laboratorij, komercialni servis, znanstveni raziskovalni zavod, poseben biro za proizvodnjo kemične industrije, obračunsko statistični center, biro za propagandni servis za kapitalno izgradnjo in izobraževalni center. Nekatere služb bo imelo sedež v Ljubljani, ostale pa v Novem mestu.

Skupne službe bodo cenejše, druga velika sprememba pa je v tem, ker bomo

Proslava praznika novomeške komune

Občinski ljudski odbor, občinski odbor SZDL in občinski odbor ZB v Novem mestu vabijo na proslavo v počastitev občinskega praznika občine Novo mesto, ki bo 29. oktobra.

SPORED PRIREDITEV:

27. oktobra ob 5. uri: pohod članov ZB, tabornikov in Ljudske mladine po poteh I. novomeške čete na Bučko. Odhod z Glavnega trga.

28. oktobra ob 16. uri: otvoritev novega poštnega poslopja; ob 20. uri: Mestno gledališče iz Ljubljane uprizori v Domu LP Borchartovo igro »Zunaj pred durmi«.

29. oktobra ob 10. uri: slavnostna seja ObLO; polaganje vencev pred spomeniki NOB v Novem mestu, Dol. Toplicah, Smarjeti, Žužemberku in Sent-jernej; ob 10.30: tek »29. oktobra« s ciljem na Glavnem trgu; ob 11. uri: mimohod ekip delavskih športnih iger na Glavnem trgu, prihod udeležencev pohoda na Bučko in raport na Glavnem trgu ter slavnostno zborovanje na Glavnem trgu; ob 11.30: koncert godbe na pihala.

O samoupravljanju v zdravstvu so spregovorili dr. Robert Neubauer, Roman Brodar in Lado Seničar

lahko na konkurzni osnovi v kombinatu prelivali prosta obratna in investicijska sredstva med obrati. Po vsem tem pač lahko trdimo, da naše samoupravne pravice in pristojnosti v okviru kombinata ne bodo okrnjene.

Z novim zakonom o organizaciji zdravstvene službe ste postali samostojna organizacija, ki deli dohodek. Kako ste se pripravili na to, kakšno delitev dohodka in kakšna merila za delitev osebnih dohodkov nameravate uvesti?

— Odgovarjajo predstavniki Zavoda za zdravstveno varstvo in okrajnega zdravstvenega centra v Novem mestu dr. Robert Neubauer, Roman Brodar in svetovalec v ekonomskih vprašanjih Lado Seničar:

— Mislimo, da je najnaprednejše, kar novi zakon vsebuje, to, ker smo tudi v zdravstvu dobili samoupravne pravice, ki bodo osvobodile notranje moči kolektiva. Naš razvoj in obstoj bosta odslej v precejšnji meri odvisna od nas.

Najprej smo izdelali osnutek pravil zavoda in z njimi določili meje. Druga naloga je bil pravilnik o delovnih razmerjih, po novem zakonu namreč nismo več državni uslužbenci, ampak zdravstveni delavci v samostojnem zavodu. Osnutek pravilnika o delitvi dohodka vsebuje načela, po katerih bomo dohodek ustvarjali in delili. Skladno so za nas novost, ki nam bo omogočila razvoj. Precej težav je bilo, ker smo šele te dni lahko ugotovili celotni dohodek v letošnjem letu.

Skupna vrednost osebnih dohodkov je odvisna od dohodka, ki ga zavod ustvari. Z analitično oceno delovnih mest smo določili razmerje med delovnimi mesti in njihovo vrednost. V pravilniku za delitev osebnih dohodkov smo uporabili točkovni sistem, ker je v zdravstvu pač takšna praksa. Za nas je tak način nagrajevanja sicer napreden, vendar pa mislimo, da točkovni sistem ocenjuje zgolj delovno mesto in ne deloma človeka, ki na njem dela. Nova merila, ki bodo ocenjevala človekovo pridnost in ocenjevala bolj kot točke prizadevanost, bomo morali še poiskati. To bo brez dvoma težko, ker ni izkušenj, zdravstvene službe pa ne moremo v celoti primerjati s proizvodno dejavnostjo. Posamezne službe se bodo v bodočnosti najbrž izpremenile v ekonomske enote s samostojnim obračunom.

O vseh osnutkih pravil in pravilnikov bo, preden bodo ocvetojeni, temeljito razpravljali kolektiv. Izdelali smo jih sami in nismo kopirali tujih. Vemo, da so začasni, da jih bosta življenjska praksa in razvoj izpremenila in izpopolnjevala.

Ali je vaš kolektiv seznanjen s stroški proizvodnje? Kaj ste storili, da bi se v močni konkurenci na tržišču uveljavili in si povečali osebne dohodke?

— Odgovarja predsednica upravnega odbora Industrije perila tov. Anica Pavlin.

— Mislim, da so naše delavke s stroški proizvodnje, ki so pri nas osnovni problem, že precej seznanjene, vsekakor pa mnogo bolj kot lani. Vzrokov za visoke stroške je bilo več: prostori so bili premajhni, tehnološki postopek je bil zastarel, pa tudi tehničnih strokovnjakov nismo imeli. Problem prostorov smo uspešno rešili v kostanjeviškem obratu (občina Vi-

Na gradilišču nove bolnišnice v Novem mestu je živahno: ogromen žerjav pomaga Pioneerjem gradbincem. Prvi zidovi novega kirurškega oddelka so že nekaj metrov nad zemljo

dem-Krško je prispevala potrebna sredstva za ureditev gradu in nakup strojev) in v Novem mestu, kjer smo povečali obratno površino v prostor, kjer je bilo doslej stanovanje.

Anica Pavlin iz Industrije perila

vanje. Hkrati s tem smo lahko uvedli sodobnejši tehnološki postopek.

Na tržišču se bomo lahko uveljavili samo z nizkimi cenami in s kvalitativnimi izdelki. Pot k nizkim cenam vodi samo preko povečanja proizvodnje in produktivnosti. Trg zahteva tudi kvalitetne izdelke v lepi izbiri vzorcev. To

pomeni, da bomo morali kolekcijo vzorcev povečati in izboljšati kvaliteto. Tudi na tem že delamo.

Osebnih dohodki v našem kolektivu so med najnižjimi v okraju. Vemo, da bi bilo odveč razpravljati o kakršnem koli umetnem večanju prejemkov, saj sem že prej dovolj jasno povedala, v čem je rešitev. Prejemki bodo rasli vzporedno s proizvodnostjo. Pripravljamo nov pravilnik za delitev čistega dohodka in osebnih dohodkov. Prvi bo vseboval delitev, ki bo omogočala razširjeno reprodukcijo, drugi pa merila, ki bodo spodbujala k boljšemu in kvalitetnejšemu delu. Z novim letom bomo uvedli tudi ekonomske enote, ki bodo omogočile delitev stroškov proizvodnje in pravičnejše nagrajevanje. Preprosto povedano: delavka, ki bo naredila 10 srajc na dan, bo dobila več kot tista, ki jih bo naredila samo 7. Tega v dosedanjem sistemu ni bilo.

Novi gospodarski sistem nas je privedel do tega, da iščemo rešitev v notranjih silah kolektiva. Velikih nalog smo se lotili trezno in resno, brez prenapetosti; zaradi pomanjkanja strokovnjakov

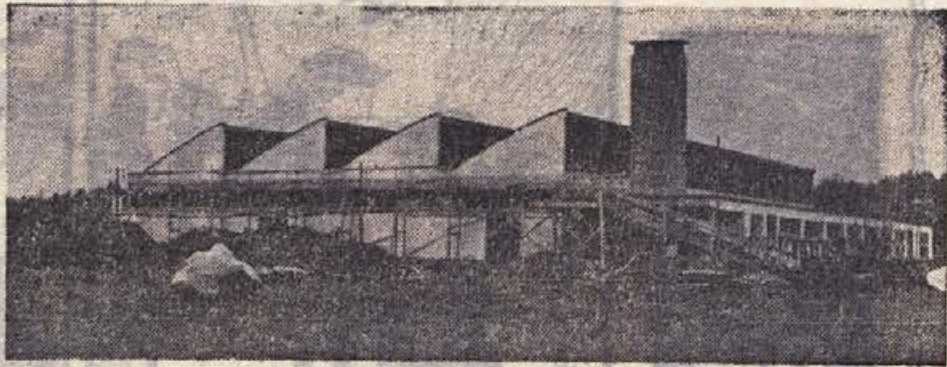
gredo nekatere stvari morda tudi prepočas. Vendar pa velja na koncu poudariti: našli smo sami sebe in v tem je že pol uspeha!

Farmaceutsko-kemični kombinat

Na zadnji seji ObLO v Novem mestu so med drugim razpravljali tudi o združitvi tovarne zdravil »Krka« s tovarno »Leka« iz Ljubljane. Združeno podjetje bi se imenovalo Farmaceutsko-kemični kombinat LRS v Ljubljani. — Na to misel so prišli zaradi tega, ker sedanja podjetja ki proizvajajo zdravila in druge kemične izdelke, niso kos vsem nalogam in težavam, ki jih ima proizvodnja te vrste.

Priključeno podjetje »Krka« naj bi bilo v okviru novega kombinata samostojna poslovna enota s svojim proračunom in svojimi upravnimi organi. — Pravzaprav se pravice, ki jih Krka že ima, ne bi nič okrnile.

Včeraj dopoldne je bila v Ljubljani ustanovna skupščina novega Kombinata, o čemer bomo prihodnji teden obširneje poročali.

V Bršljinu pri Novem mestu je skoraj že do gotovljena tudi nova industrijska stavba za obrat I SKRE iz Kranja. Napredek komune in mesta je viden na vsakem koraku

Občina v dolini gradov

Radi bi zapisali nekaj misli o osrčju Dolenjske, o zemlji in ljudeh v »dolini gradov« ter o dejavnosti prebivalstva, kot jo lahko spoznamo vsak dan iz časopisja, radia, na ulici ali v podjetjih. Dejstvo je, da ta deželica ni več taka, kot jo je videl in popisal Valvasor, niti ni taka, kot je bila v bivši Avstroogrski in kasneje v stari Jugoslaviji, niti taka, kakršno smo videli po vojni vihrji, in slednjič, tudi ne taka kot lani, kot včeraj. Koliko truda in žuljev je bilo treba, da je ta predel našega okraja dobil povsem novo podobo! Dolga leta v povojni graditvi smo vlagali sredstva v obnovo požganih in porušeni krajci, hkrati pa hoteli v korak s časom in napredkom. Ni bilo zaman, o tem dovolj jasno govorijo novi objekti kot dokaz prejšnjega prizadevanja in vedno novi načrti za boljše in srečnejšo prihodnost našega socialističnega človeka. Napredek te deželice je neizpodbiten. No, ta deželica pa je največja občina našega okraja, ki bo 29. oktobra slavila že devetlet svoj praznik.

Občina Novo mesto meji na črnomaljsko, kočevsko, grosupeljsko, trebanjsko, sevnjsko in videmsko-krško komuno ter na LR Hrvatsko. Razprostira se na več geografsko in gospodarsko različnih območjih. Začne se nekako s Suho krajino. Ta svet ima vse značilnosti krasi in je pokrit s slabšimi gozdovi, z grmovjem, s pašniki in z manjšimi njivami. Boljši gozdovi so le na Rogu. — Od tega predela se močno loči dolina Krke, ki poteka od Žužemberka do Kostanjevice. Pred Kostanjevico se razširi v šentjernejsko polje, kjer je zelo dobro razvita svinjereja. Značilno je gričevje na obeh bregovih Krke, ki je tudi glavni vir vinorodnega bogastva v občini.

Dolina Krke je znana po naravnih lepotah. Zlasti so privlačni številni še dobro ohranjeni zgodovinski gradovi kot dokaz razburkane in za nekdanjega človeka v tem predelu žalostne preteklosti. Razvedrilo, oddih in zdravje nudita med drugimi kraji tudi zdravilišči v Dolenjskih in Smarjskih Toplicah. Tod je tudi najbolj razvit turizem.

Kako je velika občina? Lahko bi kratko zapisali: 75.891 ha. Ze ta podatek pove, da je komuna največja v okraju. Ima 45.215 prebivalcev in 2.281 več žensk kot moških. Občina je še pretežno agrarna, čeprav imamo že močne zametke in tudi večje centre industrije. Njiv in vrtov je 14.841 ha, sadovnjakov 932 ha, vinogradov 1.621 ha, travnikov 7.245 ha, pašnikov 11.566 ha, gozdov 36.483 ha, 3.191 ha nerodovitne zemlje in 12 ha trstičja in močvirij. Pri tem so všteta družbena in zadrufna posestva in površine privatnih gospodarstev.

Kljub precejšnji velikosti občine pa je gostota naseljenosti precej nizka, saj živi na km² komaj 60 ljudi, kar je celo za 1,4 manj kot v okraju. Vemo, da je novomeški okraj zelo redko naseljen, gostota prebivalstva pa je precej pod republiškim povprečjem (74,3). Državno povprečje je 70,4 ljudi na km².

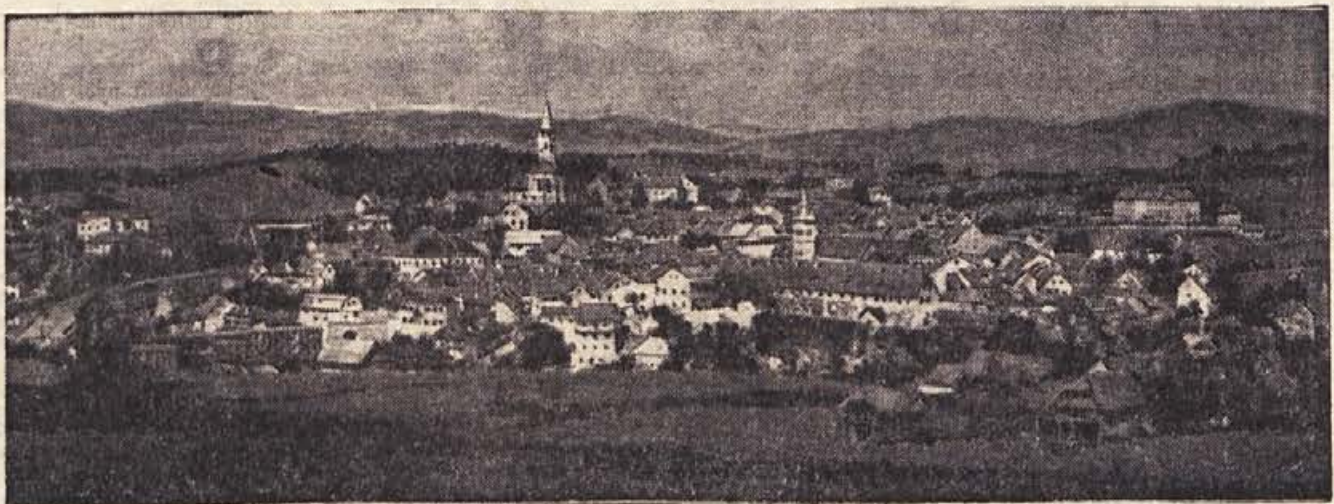
Morda ne bo odveč, če zapišemo še nekaj dejavnosti.

Vemo, da je v občini kljub nepopolni razvitosti precej raznih gospodarskih panog. Ze po tem, da so v Novem mestu sedeži mnogih organizacij (družbenih, političnih in gospodarskih) bi lahko ocenili gostoto in raznovrstnost dejavnosti. Razen tega je tu veliko obratov, ki imajo sedeže v drugih občinah. — V glavnem bi bili v obeh primerih zastopani: industrija, kmetijstvo, gozdarstvo, gradbeništvo, promet, trgovina, gostinstvo, obrt in komunalna dejavnost. Upoštevane so predvsem družbene dejavnosti, saj imamo še 49 privatnih gostišč in gostiln in 260 zasebnih obrtnih delavnic.

Močno so zastopane zdravstvene, kulturne in šolske ustanove. Med drugim je v občini 6 zdravstvenih zavodov, 2 kulturna doma, 3 vrte in 48 osnovnih, pomožnih osnovnih, srednjih, nižjih strokovnih in vajenskih šol.

V gospodarskih dejavnostih je v novomeški občini zaposlenih 7.650, v negospodarskih dejavnostih pa 2.854 ljudi. Čeprav smo prej ugotavljali, kako redko je naseljeno to področje, da je še nerazvito in, če bi hoteli primerjati z republiškim povprečjem, še močno agrarno, bo letos doseglo nad 21,5 milijarde bruto prometa in nekaj več kot 9 milijard dinarjev narodnega dohodka. Hkrati z nenehnim razvojem in napredkom na vseh področjih gospodarstva in ob uveljavljanju novega gospodarskega sistema pa se iz leta v leto povečuje tudi narodni dohodek na enega prebivalca. Letos bo prišlo v narodni dohodek na enega občana 192.230 dinarjev, kar je za 18.464 dinarjev več kot v okrajnem povprečju, a za 39.230 več kot bo povprečni dohodek na prebivalca v Jugoslaviji. Se vedno pa je to daleč pod republiškim povprečjem (273.700 dinarjev).

Ko pregledujemo uspehe in pomanjkljivosti celotne dejavnosti v novomeški občini, si moramo biti na jasnem, da se ta, kot tudi druge komune v okraju, šele razvija. Vendar naj ob njenem devetem občinskem prazniku zapišemo, da beležimo iz leta v leto večje uspehe kot trajen dokaz prizadevanosti vseh občanov. V novem obdobju pa bo vsekakor narejen še večji korak naprej.

Novo mesto? Da, Novo mesto — toda pred 32 leti: idilično podeželsko »mestece«, krog in krog obdano z livadami, travniki in kozolci. Današnja podoba mesta poznamo: vsepovsod stanovanjski bloki, nova naselja, proizvodni obrati; od nekaj tisoč prebivalcev je mesto v najbližjo okolico naraslo že na 9000 ljudi

ZA OBCINSKI
PRAZNIK
PRISRČNO
POZDRAVLJA
IN ČESTITA

INDUSTRIJA PERILA NOVO MESTO

POZDRAVLJAMO
DELOVNE KOLEKTI-
VE V PODJETJIH IN
USTANOVAH, KAKOR
TUDI PREBIVALCE
NOVOMEŠKE OBCINE
IN JIM ČESTITAMO
ZA PRAZNIK —
29. OKTOBER!

SPLOŠNA BOLNIŠNICA NOVO MESTO

Železnina

TRGOVSKO PODJETJE
NA DEBELO IN DROBNO

Novo mesto

PRIPOROČA NAKUP V SVOJIH POSLOVALNICAH IN
ČESTITA PREBIVALSTVU OBCINE ZA NJIHOV
PRAZNIK!

VLAGAJMO TUDI VNAPREJ VSE NAŠE SILE IN SPOSOBNOSTI
ZA NADALJNI GOSPODARSKI, POLITIČNI IN KULTURNI NAPREDEK
NAŠE OBCINE!

Občinski ljudski odbor Novo mesto

OBCINSKI KOMITE — OBCINSKI ODBOR SZDL — OBCINSKI KOMITE
LMS — OBCINSKI ODBOR ZB — OBCINSKI ODBOR ZVVI IN OSTALE
MNOŽIČNE ORGANIZACIJE IN DRUŠTVA

VSEMU PREBIVALSTVU V OBCINI ISKRENE ČESTITKE!

DELOVNI KOLEKTIV

»Kovinarja«

NOVO MESTO

PRIPOROČA SVOJE USLUGE IN
ČESTITA ZA OBCINSKI PRAZNIK!

POZDRAVLJAMO VELIKE USPEHE
SOCIALISTIČNE GRADITVE V NAŠI OBCINI
IN PRISRČNO ČESTITAMO ZA 29. OKTOBER —
OBCINSKI PRAZNIK NOVEGA MESTA!

KMETIJSKO GOZDARSKO POSESTVO NOVO MESTO

Potrošnikom nudimo
vsak dan sveže meso
in mesne izdelke v
naših poslovalnicah in
jim pošiljamo iskrene
pozdrave z najboljšimi
željami za občinski
praznik!

Delovni
kolektiv

Keramike

Novo mesto

★
PRIPOROČA
SVOJE IZDELKE
IN USLUGE
TER ČESTITA
PREBIVALSTVU
NOVOMEŠKE OBCINE
ZA
29. OKTOBER!

Priporočamo naše krojaške, šiviljske, čevljarke,
mizarske, elektro in kleparske usluge in se pri-
poročamo!

ZAVOD ZA REHABILITACIJO IN ZAPOSLOVANJE INVALIDOV NOVO MESTO

Naj živi 29. oktober — praznik občine Nova mesto!

Trgovsko
podjetje

»PETROL«

LJUBLJANA

poslovalnica Novo mesto

z bencinskim servisom Novo mesto in Otočec čestita
in pozdravlja svoje stranke za 29. oktober!

Cenjene stranke
ino stalo prebivalstvo
občine toplo pozdravlja
in ostalo prebivalstvo
nakup v svojih
poslovalnicah

Trgovsko podjetje TOBAK LJUBLJANA skladišče Novo mesto

VSE SVOJE STRANKE KAKOR TUDI PIONIRJE VLAGATELJE
TOPLO POZDRAVLJAMO ZA OBCINSKI PRAZNIK IN SE ŠE NADALJE
PRIPOROČAMO!

Komunalna banka

606-70

Novo mesto

Vse čevljarke delavnice
socialističnega sektorja
obveščamo, da imamo na
zalogi vse vrste usnja
tovarne šmartno
po industrijski ceni

Čestitke za 29. oktober!

USNJE IN ČEVLJARKE
POTREBŠČINE
NOVO MESTO

PRIPOROČAMO NAKUP V SVOJIH POSLOVALNI-
CAH, SVOJIM STRANKAM IN POSLOVNIM
PRIJATELJEM PA ČESTITAMO ZA OBCINSKI
PRAZNIK!

TRGOVSKO PODJETJE

»Prehrana« NOVO MESTO

VSE PREBIVALSTVO, POSEBNO PA KMETOVALCE IN ZADRUŽNIKE
POZDRAVLJAMO IN ČESTITAMO ZA PRAZNIK NOVEGA MESTA —
29. OKTOBER!

Kmetijska zadruga Novo mesto

VSEM DELOVNIM
LJUEM NAŠE OBCINE
POŠILJAMO ISKRENE
POZDRAVE
IN JIM ČESTITAMO
K DOSEŽENIM
USPEHOM!

★
PROJEKTIVNO
PODJETJE
NOVO MESTO

Novoteks

NOVO MESTO

OBCINSKI PRAZNIK
POZDRAVLJAMO Z NE-
ŠTETIMI NOVIMI
USPEHI! TUDI VNAPREJ
BOMO VLOŽILI VSE
SVOJE SILE ZA NAPRE-
DEK TOVARNE IN
OBCINE! — DELOVNIM
KOLEKTIVOM IN OSTA-
LEMU PREBIVALSTVU
PRISRČNE ČESTITKE!

PISMA UREDNIŠTVU

Smo res zapuščeni?

Tovariš urednik!

Tudi jaz sem se odločila napisati nekaj za Dolenjski list iz našega kraja, lahko bi rekla tudi iz najbolj nerazvitega kotička novomeškega okraja. Morda boste ugovarjali, zakaj pravim "najbolj nerazvitega", češ kaj na našo vas prav tako sijajo sonce kot na druge in sive tehnike prihaja sem od kam drugam. Morda imate prav, ampak če vam pa le nekaj problemov razložim, boste potrdili za menoj.

Nekoč sem že pisala o tem problemu, pa članka niste objavili. A kljub temu danes ne morem mimo, ne da bi se dotaknila perečega vprašanja, kaj je z elektriko. Vprašanje nam leži kot mora na srcu. »Le kaj je, da ni elektrike?« se zaskrbimo sprašujemo.

Po vseh vaseh bivše ajdovske občine se je že nekaj izcimilo, le za nas nihče ne skrbi. Pa, ko smo že toliko žrtvovali zanj, materialno in finančno, se redno udeleževati sestankov raznih organizacij, politike smo med prvimi zaključili s polnim uspehom... A nič pa nič. Ostali smo zapuščeni kot da smo v 18. stoletju. Vsaj tako se človeku zdi, če pogleda v 4 km oddaljeni Dobrič, kjer s traktorjem sejajo, s kombajnom pa žanjejo. Imajo tudi moderen električni mlin in podobno. In to vse samo 4 km od nas!

Zaskrbljeno se oziram ob polnih kozočih. Mnogi so si že nabavili mlatilnice in razne električne naprave, le še toka je treba. Tega ni in ni, čeprav smo zanj že toliko žrtvovali...

Drugi problem je naša cesta, ki je že zdavnaj izgubila svoje ime. Med vojno je bila velikega pomena, danes pa je pozabljena in zapuščena. Le v nujnih primerih se je še poslužujejo. Celo rešilni avto pride komaj blizu. Če bi jo popravili, bi imeli dobro zvezo med Dobričem, Ajdovcem in Frato. Bila bi tudi velikega gospodarskega pomena.

To sta dva problema, ki jih že deset let rešujemo, pa še nista rešena.

Nada Zupančič,
Podlipa pri Dvoru

Odgovor ELEKTRO Ljubljana-okolica

Po glavnem projektu znašajo stroški za elektrifikacijo okoliša Ajdovec 31.220.000 din. Ta projekt, ki je bil odobren leta 1958, predvideva etapno izgradnjo omenjene elektrifikacije. Po predvidenih etapah je elektrifikacija tega okoliša tudi potekala. V prvi etapi so zgradili transformatorske postaje 10000/400/950 V na Ajdovcu s priključnim 10 kV daljnovodom in dolžini 4,5 km ter nizkonapetostnim omrežjem za vasi Gor. in Dol. Ajdovec.

Druga etapa je predvidevala izgradnjo nizkonapetostnega omrežja do vasi Plano in gostišča na Frati, ki je tudi še napajano iz transformatorske postaje na Ajdovcu, ter postavitev transformatorske postaje 950/400 V v Srednjem Lipovcu, s priključnim 950 V vodom in dolžini 1,5 km ter nizkonape-

toštnim omrežjem za vasi Srednji in Mali Lipovec in Skopice.

Tretja etapa je predvidevala postavitev transformatorske postaje v Selah s priključnim 950 V vodom in dolžini 1,6 km in izgradnjo nizkonapetostnega omrežja za vasi Vel. Lipovec in Sela.

Cetrta etapa predvideva postavitev dveh transformatorskih postaj: v Podlipi in na Brezovi rebri ter izgradnjo 950 V voda do obeh postaj v skupni dolžini 4,9 km in nizkonapetostnega omrežja v obeh vaseh.

Dela, navedena v prvi, drugi in tretji etapi so zaključena. Od predvidenih del v četrti etapi so postavljeni že vsi drogovi za 950 V voda do transformatorske postaje na Brezovi rebri in Podlipi, prav tako pa so tudi že zabetonirani temelji za omenjeni postaji. Razen tega je dobavljeno že veliko materiala, med drugim tudi oba transformatorja in železna jamba za postaje. Dela v tej etapi so bila prekinjena zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. Z elektrifikacijskim odborom, ki je zelo aktiven in zasluži vso pohvalo, se je podjeteje že dogovorilo za nadaljevanje del v četrti etapi, ki bodo končana v tem letu.

Tone Stajdohar,
direktor podjetja Elektro-Ljubljana okolica

Prerez uspehov sodobne elektronike

Na letošnjem osmem mednarodnem sejmu sodobne elektronike v Ljubljani (od 21. do 29. oktobra) razstavlja 105 domaćih in tujih podjetij iz Anglije, Avstrije, Belgije, Danske, Nizozemske, Italije, Japonske, Švice, Svedske, ZDA, Zahodne in Vzhodne Nemčije. V glavnem so razstavljene telekomunikacijske, radijske, televizijske in avtomatizacijske naprave, razen tega pa je prikazanih več sestavnih delov, predmetov merilne in vakuumne tehnike ter več vrst jedrskih naprav. Za domače obiskovalce je zanimiv paviljon »Jurček«, v katerem so razstavljene dosežki jugoslovanske jedrske tehnike.

Na sejmu razstavljajo vsa večja jugoslovanska podjetja,

ki se bavijo z elektronsko tehnologijo: »Belind« iz Beograda, »Zavodi RR« iz Nisa, »Ruđi Čaljevec« iz Banja Luke, »Radioindustrija« iz Zagreba in druga. V okviru poslovnega združenja za avtomatizacijo, ki vključuje »Elektrosignal« iz Ljubljane, »Energoinvest« iz Sarajeva, Institut za elektroniko in avtomatiko iz Ljubljane, kranjsko »Iskro« in druge, razstavlja tudi inženirski koncern IIT, s katerim so naša podjetja že začela sklepati pogodbe o medsebojnem sodelovanju. Prav to sodelovanje je dokaz, da se jugoslovanska elektronska industrija vedno bolj uveljavlja tudi v svetu.

Včeraj in predvčerajšnjim je bil v Ljubljani simpozij o elektronskih merilnih in merilni opremi, na katerem so jugoslovanski strokovnjaki prebrali nad 50 referatov o domačih dosežkih in uspehih na področju avtomatizacije.

Mednarodni sejem sodobne elektronike bo odprto do nedelje, 29. oktobra, zato ga čimprej obiščite! Videli boste take predmete in naprave, o kakršnih pred leti še nismo mogli misliti.

■ V novomeški občini je 39 osnovnih šol s 7005 učenci in 223 učitelji. Na vsako šolo pride povprečno 6,6 oddelkov z 200 učenci, na oddelke pa 30 učencev z enim učiteljem. Letos obiskujejo osnovne šole 3604 fantje in 3401 deklica. 453 učencev razred ponavlja.

Ruševine se umikajo prostoru za metliški hotel

V središču Metlike — na Dragah — lahko vsakdo še vedno opazi ostanke bombardiranja v NOB: na pol porušeno Ogulinovo hišo. Tega bo kmalu konec, kajti prejšnji teden so začeli tukaj kopati temelje za nov hotel. Začetna sredstva za odstranitev dveh hiš in izkop temeljev so zagotovljena in lahko upamo, da bodo pripravljala dela za novi hotel letos končana.

Občinski komite ZKS je ostro obsodil nepošteno delitev osebnih dohodkov

V soboto je bila IV. redna seja občinskega komiteja ZKS. Razpravljali so o problemih delitve dohodkov in razponu osebnih dohodkov. Ugotovljeno je bilo, da vodstva nekaterih podjetij v občini ne poznajo dovolj vsebine novega gospodarskega sistema. Pri delitvi dohodka se dogajajo hude nepravilnosti. Peščica vodilnih ljudi v nekaterih podjetjih si brezobzirno, brez sramu neopravičeno deli visoke mesečne dohodke. Zastavljeno je bilo vprašanje, če o teh nepravilnostih vedo organi družbenega samoupravljanja in kaj pravilo o tem zaposleni v teh podjetjih. Člani komiteja so ostro obsodili nepošteno delitev osebnih dohodkov, saj je to očitno izigravanje sistema delavskega samoupravljanja in socialistične demokracije. Komite se je soglasno zavzel za poostreitev družbene kontrole in sprejel več pomembnih sklepov: — gospodarskim organizacijam se priporoča, naj pohitijo z izdelavo pravilnikov o delitvi

čistega in osebnega dohodka; pri izdelavi teh pravilnikov naj sodelujejo vodstva sindikalnih podružnic, organi družbenega samoupravljanja in proizvajalci;

— sklicujejo naj se sestanki kolektivov, na katerih naj se na razumljiv način poroča delavcem o stanju v podjetju, zlasti o plačah, dnevnicah in prevoznih stroških nekaterih ljudi v podjetju;

— ponovno je treba poudariti cene in vrednost delovnih mest, ker je največ napak pri delitvi dohodkov ravno v prevelikem razponu;

— v podjetjih naj se izdelejo notranja pravila, ki naj bi jih imel vsak zaposleni.

Na seji komiteja so nadalje razpravljali o organizaciji večernih političnih šol in o pripravi na udeležbo pri proslavi na Bučki 31. oktobra.

O problemih delitve in razmerjih osebnega dohodka v nekaterih podjetjih v občini bomo obširneje še poročali.

O. K.

Res le gospodarstvo »na drobno«?

O nekaterih problemih v komunalni dejavnosti, katere zastoj nam že resno škoduje

Hiter razvoj gospodarstva, gledan skozi prizmo novega sistema, prinaša spremembe tudi v komunalno dejavnost. Te spremembe načelno upoštevajo petletni perspektivni načrt gospodarstva. V njegovih načelih je namreč rečeno, naj vse komunalne usluge potrošniki plačujejo po ekonomskih cenah, s čimer bi dosegli samostojnost komunalnih opravil. Potrebno je tudi, da se komunalne uprave v občinah reformirajo v samostojne gospodarske organizacije. Na ta način bi komunalni dejavnosti zagotovili samostojen razvoj, ki bi ga omogočalo tudi samoupravljanje v novih organizacijah te vrste po načelih novega gospodarskega sistema.

Te spremembe pa zahtevajo še drugi činitelji, predvsem v krajih, kjer se je osredotočila industrija in z njo tudi prebivalstvo. Nedvomno je v takih področjih komunalna dejavnost še celo potrebna.

Zakaj je komunalna dejavnost coka v splošnem razvoju? Poglejmo resnici v oči! Še vedno gre za to gospodarstvo »na drobno« (popravilo in gradnja cest, kanalizacija itd.) le 1,17

odstotka narodnega dohodka. Zanj skoraj »nik« investicij, ker smo jih porabili v druge namene. Načela finansiranja so ob tem tako urejena, da sredstva dotekajo največ v obliki krajevnih prispevkov in samoprispevkov, kar pa seveda ne zadostuje. Spritno industrijske rasti bi, razumljivo, pričakovali, da bi komunalna dejavnost le našla ustrezno mesto v celotnem gospodarskem razvoju. Morda so za njen počasni razvoj krive tudi občine, ki niso napravile vsega, da bi lahko uspešneje delovala. Navsezadnje pa niti še ni rešeno vprašanje, kaj spada v obrtno in kaj v komunalno dejavnost.

Najprej analize, potem nova organizacija

Očitno je, da po tej poti komunalna dejavnost ne bo prišla do zelenega cilja. Ker pa v zvezi z naraščajočimi potrebami ne smemo dovoliti, da bi se vnaprej ostala prezrta, ko bi šlo za investicije, in bimo rala biti prva, ko bi šlo za določena opravila, je potrebno najti izhod, s katerim bi se znebili dolgotrajnih in res perečih problemov. Skratka: zagotoviti ji je treba tako mesto, da bo njen razvoj hitrejši, napredek v njenem poslovanju večji in njena produktivnost večja.

Nedvomno bodo potrebne podrobne analize sedanjega stanja v občinah in okraju. Proučiti bo treba vsa tista vprašanja, zaradi katerih je bila in je komunalna dejavnost še coka ob splošnem gospodarskem razvoju pri nas. Tako bomo ugotovili resnično stanje, predvsem pa bo to boljša osnova za nadaljnje planiranje razvoja posameznih občin.

Analiza naj bi točno popisala vse tiste objekte, ki spadajo v občinah in pristojnost komunalne dejavnosti in na osnovi tega naj bi sestavili predračun za morebitna popravila in gradnje. Proučiti bo treba možnosti za zbiranje sredstev v ta namen, in to pri občinskih ljudskih odborih, posrednih in neposrednih uporabnikih komunalnih storitev in predplačnikih.

Na osnovi dobre analize, ki naj zajame res čimveč komunalnih vprašanj, najbrž ne bo težko osnovati komunalno gospodarske organizacije. Ta bo razdeljena na samostojne ekonomske ali obračunske enote, a pod enotnim upravljanjem in s skupno administracijo. Vsa komunalna dela bo opravljala samostojno, po pogodbi z občino in s potrošniki. Tako bo zajamčena tudi finančna stran organizacije. V bistvu pa ta ne bo poračunska.

Marsikje ne bo pogojev, da bi ustanovili komunalno gospodarsko organizacijo. V teh primerih bi komunalno dejavnost prenesli na krajevne odbore, ki so že zdaj uspešno opravljali razna dela. Pobudnik za osnove organizacije te vrste bi bile lahko tudi stanovanjske skupnosti, vendar bi pri tem morali ločiti komunalno dejavnost od obrtne.

Ob vprašanju, kje naj se ustanovljajo komunalne gospodarske organizacije, je treba pripomniti, da bi bi-

le najbolj rentabilne tam, kjer bi se dale združiti raznovrstne komunalne dejavnosti. Napak bi bilo imeti eno organizacijo, ki bi se bavila izključno s po- pravilom cest, urejevanjem kanalizacije, pokopališč itd. kajti novi gospodarski sistem tega ne dopušča. Na to je nujno opozoriti ne le zato, ker bi bile organizacije z več komunalnimi zvrstmi močnejše in stabilnejše, zmogljive vseh del, pač pa predvsem zaradi tega, ker bo treba delavcem, ki se bodo pri njih zaposlili, zagotoviti stalno delovno mesto in delo ob vsakem času. Tako bi odpadlo sezonsko delo takega podjetja, prav te raznovrstne panoge pa bi omogočile, da bi stroje lahko vsak čas izkoristili, delavcem pa nudili stalen zaslužek.

Nedvomno prehod od sedanjega zastoj v komunalni dejavnosti na organizacijo komunalnih gospodarskih organizacij ne bo opravljen čez noč. Tega tudi nihče ne pričakuje, saj je spritno sedanjega stanja na videz že kar težko govoriti o kakršnemkoli napredku. Toda z dobro voljo in s sposobnimi kadri se bo dalo rešiti še marsikatero vprašanje, ki se nam zdi zdaj nerešljivo.

Kaj bo prinesel novi zakon

Ta zastoj v komunalni dejavnosti pa ni le v našem okraju, saj ga poznajo celo v gospodarsko bolj razvitih predelih Slovenije.

NOVO GOSPODARJENJE V CESTNEM PROMETU

V pripravi sta dva zakona, ki bosta urejala vprašanja naših cest: zakon o javnih cestih in zakon o cestnih objektih. Zakon o javnih cestah vključuje tudi novo kategorizacijo cestne mreže. V zvezi s tem pripravlja OLO v Novem mestu poseben odlok o novi razporeditvi cest na razrede.

Dejstvo je, da sedanja kategorizacija cest, ki velja v našem okraju že leta in leta, ne more več veljati, saj se je medtem že marsikaj spremenilo. Predvsem pa je treba to vprašanje reševati v zvezi z vse večjo pristojnostjo komun. Predvideno je, da bodo morale komune potem skrbeti tudi za tiste ceste, ki se bodo prekatégorizirale v nižji razred. Prav tako bo dobil OLO v upravo vse ceste, ki so okrajnega pomena.

Zakon predvideva, da bo potem v okraju le 530 km cestišč I. reda (prej 596 km), torej pride v upravljanje OLO novih 66 km cest. V okraju pa je 2263 km cest od prve do četrte kategorije. S prekatégorizacijo bo potem precej več cest II. reda (II. red spada v pristojnost OLO), še več pa cestišč III. reda, za katera bodo morale skrbeti komune. Seveda osnutek zakona ne pove vsega; tako na primer ne pove, kako je tam, kjer pripelje iz sosednje republike cesta prvega reda, pri nas pa se nadaljuje v cesto II. ali celo III. reda. Ker že sam razred pove, koliko je določena cesta vzdrževana oziroma vredna, bi bilo prav, da bi v takih primerih prevzeli višji razred, saj gre navsezadnje tudi za dobro povezavo s sosednjo republiko.

V osnutku republiškega zakona je še rečeno, da bodo za cestišče skrbela nova cestna podjetja. V republiškem merilu so tri inštitucije glede števila cestnih podjetij. — Najprej bi imeli 3 taka podjetja za vso Slovenijo. Ta razporeditev cestnih podjetij bi predvsem temeljila na cestni bazenih (za več okrajev eno podjetje). Predlog je tudi, da bi imeli 4 do 5 podjetij; pri tem je mišljeno, da bi se združila močnejši in šibkejši okraj. Še najboljši predlog je, da bi osnovali cestna podjetja v vsakem okraju zase. O tem so razpravljali tudi pristojni organi v našem okraju in kaže, da bo pri nas zadnja inštitucija še najboljše rešitev za vzdrževanje cest.

Predvidena je tudi skupnost cestnih podjetij za Slovenijo. Njena naloga bi bila usmerjati delo posameznih podjetij in jim pomagati. Vzdrževanje javnih cestišč pa bi nadzorovali republiški, okrajni in občinski cestni inšpektorji.

Veliko vprašanje v zvezi z novim gospodarjenjem je finansiranje cest. Računajo, da bo glavni vir dohodkov za vzdrževanje cestišč dotok z raznimi pristojbinami za uporabo javnih cest, deloma sredstev, ki jih bodo dobili pri prodaji bencina in plinskega olja, iz pristojbin za uporabo javnih cest, delom sredstev, ki jih bodo dobili šanje zelo veliko in da bo treba najti čimboljše rešitev za dobro finančno stanje cestnega podjetja.

Novi zakon bo prinesel nedvomno tudi precej težav in negotovanja, predvsem pri občinskih ljudskih odborih, ker bodo dobili v upravljanje nove kilometre cest z ker bodo dobili v upravljanje nove kilometre cest. Z njihovimi predlogi in s prilagoditvijo zakona o cestah v našem okraju pa se bo naša najboljše rešitev za ureditev vprašanj o cestah in cestnem prometu.

Obvestilo

Bralce in dopisnike obveščamo, da zaradi pomanjkanja prostora danes nismo mogli objaviti vseh za to številko pripravljenih in poslanih sklopov.

UREDNIŠTVO

NOVO MESTO: že 9.119 prebivalcev

Novo mesto — ožje mestno jedro — ima po zadnjem štetju 6844 ljudi, kar je za 1710 prebivalcev več, kot jih je imelo l. 1953. Mesto z bližnjo okolico oziroma že s predmestjem pa ima zdaj 9119 ljudi, kar je za 2275 več kot ob štetju pred osmimi leti. Prebivalstvo bližnje okolice, kamor prištevamo Ločno (214 ljudi), Smihel pri Novem mestu (452), Irčovo vas (223), Gotno vas (349), Zabjovo vas (360), Bršlin (451) in Čegelnico (226), se je v tem času povečalo za 431 ljudi. Lahko torej pričakujemo, da bo imel sedež občine in okraja kmalu 10.000 ali še več prebivalcev.

Brežiški grad je spomenik!

Sedim na terasi restavracije Grič ob avtomobilski cesti na Catežu. Kot na dlani ležijo Brežice, lahko preštejem dimnike hišonkraj obeh mostov — čez Krko in Savo — dobro vidim celotno naselje Catež; pogled pa seže še dalje po dolini Save in Sotle. Globoko pod mano se v umazano Savo izliva zelena Krka.

Ob dobri črni kavi se zagledam v brežiški grad. Nehote se zamislim. — Orjak, ki so te zgradili žulji tlačanov, ko so morali slu-

žiti gospod! Kljuboval si času skozi stoletja, odbijal napade sovražnikov in danes si v ljudski lasti? — Praviš, da je grad zgodovinski spomenik. Toda... Zadržano ljudstvo ga je zgradilo, svobodno ga upravlja. Mar ne velja spoznanje, da je eden največjih ohranjenih spomenikov pri nas?

V Brežicah sem iskal lastnika gradu. Posavski muzej ni njegov gospodar, tudi stanovalci v gradu ne. Ostanje še občina. Ogleval sem čudovite freske v veliki viteški dvorani. Baročne podobe so bile žalostne in škodoželjni škrt se je rezal iz nekega kota. Zakaj? Treba je samo bežno iti po stopniščih, hodnikih in dvoriščih — in odgovor je tu...

V gradu je Posavski muzej. Prostori v drugem nadstropju so pretesni, mačehovski odmerjeni muzeji. Zakaj ne bi bil celoten grad muzej ali vsaj eno nadstropje? »Prav imate, tovariš, toda vse je zaman. Ne gre in ne gre, čeprav bi radi,« praviš na upravnika muzeja.

Obsedel sem na starinskem stolu odlično urejenega muzeja. Blagodejni hlad me je zazibal v sanjarjenje... Polnoč je odbila. Iz okvirjev so stopili upodobljeni velikaši, nadute plemkinje in kmečka raja. Zdajci se sprehajajo po gradu. Zadržani koraki so značilni za plemiško »vzvišeno« hojo. Dame vihaajo in si zatisakajo nosove. Slišim glasove, ki ukazujejo: »Služabniki, metle v roke! Zenske po vodo in ribajte! Zidarji, po

apno in čopiče v roke! Le kakšna so stopnišča in hodniki! Naj bo to naše bivališče?

Prešerni glas veseljaka prevpije vrvež. Vino voham. »Vsi v viteško dvorano, gotovo je tam veselica!« Zdramim se. Siromak, ni veselica, le podjetje »Vino« ima svoje kleti v gradu. — Prav so imeli prividi iz

strokovnjak je dejal: »Lepa je Slovenija. Imate čudovite spomenike, toda...« Res, vsega je dovolj, le ohraniti in popraviti bi bilo treba. Ne znamo še izkoristiti bogastva, ki ga imamo.

Vsekakor pa bo treba dokončno rešiti brežiško stanovanjsko vprašanje, grad pa naj bo le zgodovinski spomenik! M. T.

Grad v Brežicah

Razstava »Nev. odunuma« v Novem mestu

preteklosti: brežiški grad potrebuje vse mogoče stvari. Prav ima profesor Petre in številni obiskovalci muzeja. Prav imamo tudi mi. Toda, kdo je tisti, ki bi napravil red?

Grad, ki ga prištevajo med najlepše zgodovinske spomenike pri nas, je ljudska last in ljudje stanujejo v njem. Upravičeno se sprašujemo, kaj menijo o svojem bivališču stanovalci in hišni svet. Ne pozabimo, da drugod porabijo milijone za obnovo. Ali ne bi o tem razmislili, kajti škoda je vsak dan večja! Neki inozemski

V soboto zvečer so v Dolenjskem muzeju v okviru prireditve ob letošnjem občinskem prazniku Novega mesta odprli razstavo letošnjih izkopanin iz Drnovega. Po otvoritvenih besedah ravnatelja muzeja prof. Janca Jarca je o uspehih dosedanjih izkopavanj govoril kustos Tone Knez, ki je nato tudi vodil po razstavi. Zanimiva razstava, ki jo krasijo lepe fotografije in pomembne nove izkopanine, vabi k ogledu!

ZA NAJHITREJŠO VEZ MED NOVIM MESTOM IN SVETOM

Nagel gospodarski razvoj zahteva od PTT boljše in hitrejšo povezavo med podjetji, organizacijami, kraji, občinami, okraji in republikami. Tega pa zdaj PTT podjetja največkrat ne morejo opraviti zadovoljivo. Ne bi govorili o nerazvitosti, saj je stanje v poštni, telefonski in telegrafski službi kljub znatnemu napredku še vedno precej pence. Izdelan je perspektivni načrt za reorganizacijo PTT podjetij. V tem planu je predvidena avtomatizacija telefonije in telegrafije kot tudi modernizacija celotne poštne službe v Sloveniji.

Ze začetek polaganja koaksialnega kabla s 1900 zvezami med Ljubljano, Zagrebom in Beogradom ter vsemi republiškim središči v državi pomeni novo obdobje hitrih, kvalitetnih in množičnih zvez. Temelj tega razvoja bo prav gotovo najmodernejši kabel med Ljubljano, Celjem in Mariborom na eni, ter moderna kablovska povezava med Ljubljano, Postojno, Koprom in Trstom na drugi strani. Načrti bodo uresničeni že v sedanjem petletnem obdobju. Razen tega bo tranzitna avtomatska medkrajevna telefonska centrala v Ljubljani povezala Slovenijo z vsemi gospodarskimi središči v državi. Slovenija se bo tako uvrstila med najmoderneje razvite evropske predele v PTT službi. Hkrati s tem pa bo marsikaj novega tudi na poštah. Novo transportno podjetje, ki ga bodo v ta namen ustanovili, bo skrbelo, da bo sleherni kraj na Slovenskem dobival poštne pošiljke brez zamude in že v zgodnjih jutranjih urah.

Načrt predvideva izboljšanje PTT uslug tudi v novomeškem okraju. Kolektivni PTT so se zato odločili, da se v Novem mestu zgradi veliko in moderno poštno poslopje z avtomatsko telefonsko centralo, ki bo povezana z Ljubljano po dvanajstih kanalih, hkrati pa bo omogočena avtomatska zveza Novega mesta s katerikoli krajem v državi. Prvi sadovi teh naporov so v središču našega okraja že vidni, saj se bo kolektiv PTT podjetja v Novem mestu v nove prostore preselil že v času letošnjega občinskega praznika. Nadalje bo avtomatizacija zajela še Posavje in druge kraje v okraju kot Stražo, Metliko itd. Vse centrale, ki jih bodo v naštetih krajih gradili, bodo povezane z novomeško glavno avtomatsko centralo, in po VF sistemu tudi z Zagrebom. — Preurejena bo še telegrafski služba. Namestili bodo več najmodernejših telegrafskih naprav, ki bodo tudi omogočale nemoteno povezovanje z vsemi kraji v Jugoslaviji.

Z ureditvijo teh vprašanj bo odpadlo še marsikaj drugega. Potem bo odveč vsako negodovanje na račun poštne uslužbenk, pa tudi na račun čakanja na krajevne ali medkrajeve pogovore. Omogočen bo pogovor ob vsakem času, z vsakim krajem, okrajem in republiko. Torej bodo prednosti novih avtomatskih central v primerjavi s sedanjim stanjem v PTT službi velike.

(Podatki iz govora tov. Jožeta Gerbeca, direktorja PTT skupnosti Slovenije, ob letošnji otvoritvi nove pošte v Črnomlju).

POZDRAVLJAMO VSE DELAVCE, KMETE, LJUDSKO IZOBRAZENSTVO, MLADINO IN VSE OSTALE DELOVNE LJUDI V OBČINI NOVO MESTO. PRIZADEVAJMO SI TUDI VNAPREJ ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN DVIG NAŠE KOMUNE!

S G P „PIONIR“
NOVO MESTO

VSE GRADBENE, AVTOMEHANIČNE IN OSTALE USLUGE OPRAVLJAMO KVALITETNO IN PO ZMERNIH CENAH. CENJENIM STRANKAM SE SE NADALJE PRIPOROČAMO!

ZAPISKI Z OBCINSKE KONFERENCE SVOBOD IN PD V BREŽICAH

Večjo pomoč, razen nje pa tudi boljše razumevanje!

Občinski svet Svobod in PD v Brežicah je na svojem običnem zboru v nedeljo, 22. oktobra, načel tri vprašanja: zakaj je za kulturnoprosvetno delo tako malo sredstev, zakaj ni prostorov za umetniške prireditve in zakaj gredo te prireditve tako neopazno mimo večine javnosti. Skoraj vsi delegati so se v razpravi zavzeli za to, da bi novo izvoljeni odbor v prihodnje odločneje nastopal. Skrajni čas je že, da bi vsi, ki vidijo v manjših kulturnih prireditvah le »šušmarstvo«, to dejavnost priznali, če ne drugače, vsaj zaradi truda, ki ga posamezniki in skupine vlagajo v delo in organizacije kulturnih manifestacij. Da je bilo delo kljub težavam uspešno, dokazujejo tudi številna odlikovanja, ki so jih na običnem zboru prejeli kulturni delavci in društva. Med odlikovanci sta novi predsednik občinskega sveta Jakob Drnač in podpredsednik Ivan Vogrinc.

Pomanjkanje sredstev je dandanes že splošen problem. Čeprav ne bi radi razčlenjevali vzrokov, zakaj je tako, pa vendarle kaže omeniti, da je med najbolj zastavljenimi dejavnostmi v sodobnem družbenem razvoju kulturno-prosvetno delo oziroma da so najbolj prizadete kulturno-prosvetne organizacije in društva. Znana so načela, da se mora človek spriti naglega gospodarskega in družbenega razvoja kulturno plemeniti. Prav tako vemo, da je to predvideno v per-

spektivnih načrtih okraja in občine. V ta namen se dodeljujejo tudi potrebna sredstva. Zdi pa se, da ta sredstva tako rada »spolzi« med prsti, da ostane na dani bore malo za dvig človekove srčne kulture. Seveda tega vprašanja ne bi smeli posploševati, vsaj kar zadeva pomoč s strani družbenih in političnih organizacij, ki so skoraj edine pripravljene pomagati in tudi pomagajo prizadetim kulturno-prosvetnim društvom.

V brežiški občini je prišlo do precejšnjega negodova-

nja ob razdeljevanju sredstev Svobodam in PD. Ker je bilo denarja manj, kot ga je predvidela dotacija, so delili le najboljše društvom. Spričo tega so se neupoštevana društva upravičeno spraševala: »Kako in kaj naj pa delamo brez sredstev?« Nedvomno taka politika delitve ni na mestu. Če je sredstev malo, ne gre za to, koliko bo ta in ta dobil, pač pa za to, da se ne bo nihče počutil zapostavljenega. Vsakemu vsaj simbolično vsoto, nikar pa ubijati voljo do dela!

Prostori, prostori...

Kulturno-prosvetno delo bi bilo bržčas živahnije, ko bi imeli dovolj prostorov. Nemalo je primerov, da kulturniki gostujejo v zasebnih hišah ali v prostorih gospodarskih organizacij. V zadružnih domovih so marsikje kmetijski stroji in skladišča. »Toda čemu tako veliki prostori?«, so se delegati spraševali v razpravi. Nedvomno so ti namenjeni kulturnemu življenju na podeželju.

Včasih pride celo tako daleč, da imajo v teh prostorih prednost veselice in druge prireditve. Zdi se, da kulturne prireditve skoraj dosledno odpravljajo. Posledice tega so — kakor so delegati v razpravi večkrat omenili — da pride do nesposobnega obnašanja pri dramskih predstavah in glasbenih večerih. Nedvomno je to znamenje majhne srčne kulture povprečno ali podpovprečno izobraženega človeka. Dramske, glasbene in druge prireditve, s katerimi se društva v jesenski in zimski sezoni največ predstavljajo, morda tudi niso tako kvalitetne, da bi pritegnile slehernega občana. Toda izbira in priprava novega je spet povezana s sredstvi. Če bodo hoteli zadostiti novim potrebam, torej uvesti novosti v kulturni repertoar, se bo treba še pogovarjati, predvsem s tistimi, ki zdaj posredno ali neposredno ovirajo dejavnost Svobod in PD. Zato bi bilo pametno, da bi prostore, ki so samo navidez namenjeni kulturnim prireditvam, dali v upravljanje društvom, saj je končno te prostore zgradila družba, kulturno-prosvetna dejavnost pa je del družbene dejavnosti.

Velika korist potujočih knjižnic

Kaj pa knjižnice? V brežiški občini je 19 knjižnic. V šolskem letu 1960-61 je 2691 bralcev prebralo 26.185 knjižnih del, torej je eno knjigo prebral šele vsak drugi prebivalec.

Zdravilišče, turizem in kulturniško mrtvilo

Jutri bo v Dolenjskih Toplicah občni zbor prosvetnega društva »Maks Henigman«. Zelo vseh je, da bi spet oživel kulturno delo v tem kraju, ki je turistično zelo znan in obiskan.

Včasih je bilo kulturniško življenje v Dolenjskih Toplicah zelo živahno. Ze od ustanovitve bralnega in pevskega društva (1906) se je začela pestra dejavnost, ki je niso moge zavreti takratne še tako hude strankarske pravde. Med drugim je društvo imelo svojo čitalnico, dramsko sekcijo, pevski zbor in tamburaški odsek. Sokolsko društvo, ki so ga ustanovili po prvi vojni, je kulturniško dejavnost še razgibalo.

Po drugi vojni so prosvetno društvo sicer obnovili, vendar ni moglo nikoli tako zaživeti kot njegov predhodnik. Kulturno-prosvetno delo se odvija največ v knjižnici, v kino dvorani in od časa do časa na odru. Dejstvo pa je, da letos Topličani še niso uprizarili nobenega dramskega dela. Tudi

Potrebna pa so nova dela in nova sredstva za nakup.

Kulturne dobrine naj bodo dostopne vsem državljanom. Knjižnic ni povsod, če pa so, so v njih le stare knjige, ki so jih ljudje že prebrali. Koristna je pobuda za osnovanje tako imenovanih potujočih knjižnic. Doslej so knjige v zabojih poslali že v nekaj krajih. Knjige so bile nove, razen tega je bilo vmes nekaj dramskih tekstov, revij in časopisov. Dramske sekcije v teh krajih so tako prišle hitro do odrskih besedil. Kaže, da so te knjižnice s 1000 do 2000 knjigami dosegle svoj namen, saj so se ljudje zelo pohvalno izrazili o takem »potovanju kulture«. Koristno bi bilo ustanoviti še več potujočih knjižnic in jih poslati na podeželje, zlasti v jesensko-zimski sezoni.

Za vse kulturne vrste

S prostori in knjižnicami imajo Svobode in PD v brežiški občini nemajhne težave. Zelo uspešna je bila glasbena dejavnost. Vendar so tudi tej premalo pomagali. Godba na pihala iz Brežic, ki vključuje 48 članov, je morala največkrat igrati le »za sendviče«. Ni dovolj instrumentov, pa tudi sredstev za nabavo ne. Vendar imajo ljudje izredno voljo za uk in nastope.

Nova oblika kulturno-umetniške dejavnosti naj zaživi predvsem v televizijskih in drugih klubih pri posameznih društvih. Možnosti za delo je veliko. V okviru tega bi lahko osnovali tudi radioamaterske, šahovske in druge krožke. Priprava bi bila predavanja, potrebna bo še večja povezava z delavsko univerzo.

Kar zadeva prostore in finančno pomoč, si društva lahko pomagajo po zgledu Krške vasi, kjer se v okolišni sekciji pri SZDL odvija vsa kulturno-prosvetna dejavnost. Ne trdimo, da bodo pogoji povsod tako ugodni, vendar njihovi uspehi dokazujejo, da se problemi dajo reševati.

Vsekakor bo potrebna večja pomoč odbora. Ta ne bi smel samo registrirati uspehov ali neuspehov posameznih društev in Svobod, pač pa jim svetovati in nakazati pravo pot. Odpraviti bi bilo treba lokalistične težnje v zvezi z dodeljevanjem pomoči, zato ni nujno, da so v odboru zastopani vsi kraji. Novi odbor bi moral biti res trdna roka, organizator kulturnih prireditev ne glede na kraj, pač pa na potrebe.

IVAN ZORAN

LOJZE DOLINAR: VRNITEV

Kip je mojster podaril umetnostni zbirki osnovne šole v Kostanjevici, posnetek pa je iz filma Jožeta Bevca »Vlaki vozijo mimo...«, za katerega je režiser napravil nekaj posnetkov tudi v kostanjevski šoli

Z LETNE OBCINSKE KONFERENCE SVOBOD V OBCINI VIDEM-KRSKO

Kultura in njene dobrine naj postanejo naša vsakdanja potreba

»VEMO, DA BOMO MORALI TUDI MI Z DELOM SAMOSTOJNO ZACETI...«, je dejal v nedeljo, 22. oktobra, na občinski skupščini Svobod in prosvetnih društev v Vidmu-Krškem najmlajši delegat Rajko Stupar, učenec osemletke, ki je zastopal pionirje in mladince, vključene v Svobode in PD. »...zato se zahvaljujem članom društev, ki nam radi pomagajo, da se usposobimo za kulturno-prosvetno delo.« Pionirji so vključeni v številne akcije. Kako pojo in recitirajo, so pokazali na občinskih revijah; mladi igralci so tekmovali med seboj, katere skupina bo boljša in bo nastopila na okrajni reviji, člani filmskega kluba že snemajo itd.

Poročilo z nedeljskega zbora 59 kulturnih delavcev videmsko-krške občine, ki so zastopali tri Svobode in 12 prosvetnih društev ali skoraj 1000 članov, smo pričeli z razpravo o delu pionirjev in mladine v kulturnih dejavnostih zato, ker so na skupščini o tem obširno govorili. Občinski svet in vodstva društev so vprašanju mladih članov dali vedno prvo mesto. Ne samo, da so jih vključevali kot igralce in pevce, ampak jih v njih sekcijah navajajo tudi na vodstvene naloge in jih usposabljaajo za samostojno delo v prosvetnih društvih. V takih pogojih se mladina z veseljem vključuje v delo, zato v večini društev Svobod videmsko-krške občine ne manjka mladine in pionirjev.

O stanju kulturno-prosvetnih društev v občini je poročal predsednik občinskega sveta SPD Matko Matjan, ki je govoril tudi o novih poteh in vlogi SPD za kulturno rast vsega prebivalstva v občini. Njegovo obširno analizo kulturnih

problemov in kritiko slabosti v dosedanjem delu so za posamezna področja dela dopolnili člani predsedstva občinskega sveta. Zanimiva so bila poročila o delu društev z Rake, Leskovec, Vel. Trna, Vel. Podloga, Antona in drugih. Poudarili so široko aktivnost prosvetnega društva »Lojze Košak« iz Kostanjevice, kjer nastaja močno središče kulturnega turizma. Lepe uspehe so dosegli tudi pri filmski vzgoji, za kar se je veliko trudil filmski klub v Vidmu-Krškem.

Povzemamo le nekaj osnovnih misli iz poročila predsednika in iz zelo konstruktivne razprave, ki je osvetlila vrsto stvari in nakazala smer za nadaljnji razvoj Svobod in prosvetnih društev na delu področja našega okraja, ki je pretežno industrijski.

Svobode in prosvetna društva morajo s svojim delom vzgajati najširše množice, da bo ljudem kultura in njene dobrine vsakdanja potreba. Društva, ki bodo znala s pravilnim delom zainteresirati ljudi, bodo lahko s podporo široko zainteresiranega kroga izboljšala tudi svoje gmočno stanje. Delovanje društev v interesu neposrednih proizvajalcev in prilagajanje njihovim potrebam je že doslej dalo odlične rezultate, predvsem v Senovem in Brestanici. Delegat iz Brestanice je dejal: »Organi samoupravljanja Termoelektrarne redno vnašajo v dnevni red zasedanj problematiko svojega društva.«

Novi gospodarski sistem naj tudi kulturni dejavnosti zagotovi redna sredstva. Delegati so predlagali, naj občinski ljudski odbor ustanovi sklad za finansiranje kulture, v katerega naj doleži del bruto dohodka komunne. V ta sklad naj bi prispevale tudi gospodarske organizacije.

Klubi, dasiravno so v so-

dobnem življenju nujna oblika kulturnega izživljanja in razvedrila delovnih ljudi, pa si vendar le počasi utirajo pot. Bolj kot vprašanje prostorov in opreme je pereče vprašanje kadra, ki naj klube vodi, zato bo potrebno še naprej s seminarji usposabljeni strokovni kader v društvih.

Prav tako bo moralo novo občinsko vodstvo Svobod in prosvetnih društev storiti več, da bodo stiki med njim in društvi tesnejši. Občinski svet ne sme biti priganjač društev, ampak mora biti usmerjevalec in izvrševalec splošne kulturne politike, društvom pa po svojih organih — sosvetih hkrati svetovalec in vodnik.

V občini so kvalitetne skupine in prav je, da pogosteje obiskujejo manjše in oddaljene kraje, v katerih je mogoče organizirati tudi potujoče razstave, predavanja, literarne večere in podobno.

V večurni razpravi so poleg delegatov sodelovali tudi republikanski ljudski poslanec Karel Štrban, predsednik okrajnega sveta Svobod Janez Gartner in sekretar občinskega komiteja ZKS Milan Ravbar. Skupščine so se udeležili tudi sekretar

Prosvetno društvo v Adlešičih je podelilo diplome

14. oktobra je bil v Adlešičih občni zbor Prosvetnega društva, ki se ga je udeležilo 55 članov. Da se za kulturno-prosvetno dejavnost zanimajo tudi družbene in politične organizacije, dokazuje udeležba vseh predstavnikov družbenih organizacij, tako Gasilskega društva, SZDL, ZKS, Rdečega križa in drugih. Od občinskega odbora Svoboda in prosvetnih društev so bili navzoči Dušan Muc, ing. Branko Peternel in Milena Faleštrini, ki so v svojih izjavah lepo nakazali nujnost kulturno-prosvetne dejavnosti, se pohvalno izrekli o delavnosti društva in dali nekaj smernic za bodoče delo.

Iz poročila je bilo razvidno, da je v društvo vključena skoraj vsa mladina, pri Pro-

svetnem življenju nujna oblika kulturnega izživljanja in razvedrila delovnih ljudi, pa si vendar le počasi utirajo pot. Bolj kot vprašanje prostorov in opreme je pereče vprašanje kadra, ki naj klube vodi, zato bo potrebno še naprej s seminarji usposabljeni strokovni kader v društvih.

Prav tako bo moralo novo občinsko vodstvo Svobod in prosvetnih društev storiti več, da bodo stiki med njim in društvi tesnejši. Občinski svet ne sme biti priganjač društev, ampak mora biti usmerjevalec in izvrševalec splošne kulturne politike, društvom pa po svojih organih — sosvetih hkrati svetovalec in vodnik.

V imenu predsedstva Zveze Svobod in PD Slovenije je Janez Gartner podelil odlikovanja »SVOBODA« 17 odlikovancem. Občinski svet je organiziral tudi uspeh kulturni program. Nastop okteta DPD »Svoboda« iz Senovega, recitatorjev Lidije Kozinc in Stanka Arnskega ter zabavnega ansambla STEB iz Brestanice so udeleženci skupščine toplo pozdravili.

Ob koncu lahko ponovimo besede sekretarja občinskega komiteja tov. Ravbarja, da je skupščina dala pomemben prispevek kulturnemu napredku komunne.

svetnem življenju nujna oblika kulturnega izživljanja in razvedrila delovnih ljudi, pa si vendar le počasi utirajo pot. Bolj kot vprašanje prostorov in opreme je pereče vprašanje kadra, ki naj klube vodi, zato bo potrebno še naprej s seminarji usposabljeni strokovni kader v društvih.

Za uspešno in pozitivno delo v društvu so prejeli sledeče diplome: Franc Jaklič, Alojz Cvitkovič, Elka Širabec, Ludvik Adlešič in Martina Miketič.

A. C.

Večerna šola za odrasle v Metliki

Sredi oktobra je začela s poukom osnovna šola za odrasle. Letos je le drugi tečaj. Obiskuje ga 25 tečajnikov iz podjetij in vasi. Šola bo trajala 6 mesecev.

V NEDELJO: ZAKLJUČEK I. DELAVSKIH SPORTNIH IGER V NOVEM MESTU

Pionir in Železnina dobila pokal

Z zaključno slovesnostjo, ki bo v nedeljo, 29. oktobra – na občinski praznik Novega mesta – (ob 9. uri v Sindikalnem domu), bodo uradno zaključili doslej največje telesno-kulturno prireditve v občinskem merilu – I. delavske sportne igre novomeške občine. Pokrovitelj iger – predsednik ObLO tov. Ludvik Golob, bo najuspešnejšim ekipam in posameznikom predal pokale, plakete in diplome.

S tem pa letošnje igre še ne bodo zaključene. Ob 11. uri bo skozi Novo mesto sprevod vseh udeležencev letošnjih iger. Nato bodo na Glavnem trgu sprejeli udeležence pohoda ZB, tabornikov in LMS v Bučko. Za tem bodo Novomeščani lahko priče doslej največjemu in najkvalitetnejšemu – Teku 29. oktobra – teku po ulicah Novega mesta, za zaključek pa bo na glavnem trgu še slavnostno zborovanje.

Letošnje I. delavske sportne igre zapokal in naslov najboljših iger so končane. Doslej smo že postregli z imeni ekip in posameznikov, ki so zmagali v odbojki, namiznem tenisu, atletiki, vlečenju vrvi, baliranju, kegljanju, streljanju, kolesarjenju in malem nogometu, tako da nam preostane še objava rezultatov tekmovalstva v šahu in končnih rezultatov v tekmovalstvu za pokal in naslov najboljših iger. Še središčne podružnice ter za »pokal množičnosti«, ki ga prejme tista sindikalna podružnica, ki je na igrah sodelovala z največ tekmovalci v sorazmerju s številom zaposlenih.

V SAHU

NAJBOLJŠE SODIŠČE

Kot večina drugih je bilo tudi šahovsko tekmovalstvo v okviru letošnjih iger zelo množično. Šest dni se je za naslov šahovskega ekipnega prvaka sindikalnih podružnic občine Novo mesto merilo 28 štiriclanskih ekip. Po pričakovanju je zmagaala ekipa Sodišča, ki je imela najmočnejšo ekipo. Sodišče so zastopali: mojstrski kandidat: Škerlj, I. kategornik dr. Golež ter sorazmerno močna igralca Picek st. in Čerček.

Precejšnje presenečenje je pripravila ekipa železničarjev – ZTP, ki ji je v četrtfinalu uspelo premagati favorizirano ekipa Prosveta – lanskega občinskega sindikalnega prvaka – z 2 in pol : 1 in pol. Lužar (ZTP) je sicer izgubil s Penkom, toda Istenič in Mohorič sta zmagaala (s Penkom) in dosegel zadovojljiv rezultat (Romih 802 keglja, Mrzлак 798 in Hren 722 kegljev).

Na kegljašcu Vrhovnik so bili doseženi zelo slabi rezultati. Odvijala se je huda borba za drugo mesto. Zanimljivo je na drugem mestu Razlag iz Brežic, ki vodi za 58 kegljev. Vendar bodo kegljači Rudarji in drugim nastopom kegljani doma. Med posamezniki so malo boljše rezultate dosegli: Gerjevič (Razlag) 798, Štepan (Rudar) 746, Vajs S. (Rudar) 722 kegljev.

Na kegljašcu Vrhovnik so bili doseženi zelo slabi rezultati. Odvijala se je huda borba za drugo mesto. Zanimljivo je na drugem mestu Razlag iz Brežic, ki vodi za 58 kegljev. Vendar bodo kegljači Rudarji in drugim nastopom kegljani doma. Med posamezniki so malo boljše rezultate dosegli: Gerjevič (Razlag) 798, Štepan (Rudar) 746, Vajs S. (Rudar) 722 kegljev.

Novomeščani premagali tudi 20K

Partizan (Nm) : 20K Ljubljana 3:2 (15:11, 12:15, 6:15, 15:13). Naše napovedi, da utegnejo novomeški odbojkarji za zaključek premagati še 20K Ljubljano – vodilno ekipo v republiški ligi – so se uresničile. Domača ekipa je zmagała s 3:2 in tako dokazala, da je po vsem enakovredna ljubljanskemu, ki pa so kljub porazu v zadnjem kolu osvojili naslov letošnjega prvaka Slovenije v odbojki.

Po uspehih v zadnjih kolih (med tednom so namreč Novomeščani gostovali še v Kamniku in v slabem vremenu prepridljivo premagali domačo ekipo s 3:0) se sprašujemo: kakšne uspehe bi Partizanova ekipa lahko dosegla, ko bi se igralci vsaj malo bolj potrudili in redneje trenirali? Gotovo bi bili prvaki republike (poraza v Ravnan in Hočah sta bila nepotrebna in jih ne bi bilo, če ne bi ekipa obkrajat odstopoval nekompletne) in tudi za vstop v zvezno ligo bi imeli precej upanja. Pri sedanjem položaju pa se res lahko vprašamo, ali bi bilo potovanje v Cetinje na kvalifikacijo (stroški bi bili

Lepo darilo v letošnjem jubilejnem letu je knjiga Toneta Seliskarja »LJUDJE Z RDEČIM CVETOM«. Izdala Dolenjska založba. Knjigo dobite v vseh knjigar-nah.

konkurenta Sodišča – ekipo prosvetnih delavcev.

Se nekaj pomembnejših rezultatov: ZTP : DMV 3 in pol : pol, Prosveta : Tehnična sekcija 2 in pol : 1 in pol, KGP : ONZ 3:1, ObLO : DOZ 2:2 (ObLO boljše na prvih deskah), Novoles : IEV Sentjerne 3:1, Sodišče : PTT 3:1, KGP : ObLO 3:1, Elektro : Novoles 3:1, ZTP : KGP 3 in pol : pol, Sodišče : Elektro 2 in pol : 1 in pol.

V finalu je Sodišče premagalo ZTP s 3:1 (Škerlj : Lužar 1:0, dr. Golež : Istenič 1:0, Picek st. : Zupančič 1:0, Čerček : Mohorič 0:1).

Končni vrstni red šahovskega tekmovalstva: 1. Sodišče, 2. ZTP, 3. Elektro, 4. KGP, 5. Prosveta, 6. Novoles, 7. ObLO, 8. PTT, 9. DMV, 10. ONZ itd.

PIONIR

JE ZBRAL NAJVEČ TOČK

Ko smo pregledovali rezultate v posameznih panogah in seštevili točke, ki so jih dosegli posamezne sindikalne podružnice v tekmovalstvu za prehodni pokal in za naslov najboljšega kolektiva na igrah, smo takoj pomislili na SGP »PIONIR«, ki že več let načrtno goji vrsto panog in v nekaterih (kegljanje in streljanje) dosegla pomembne uspehe celo v republiškem merilu. To gradbeno podjetje že več let sodeluje na republiških tekmovalnih gradbiščih, se za tekme načrtno pripravlja, zato tudi ni nič čudnega, če so imeli v skupni oceni največ uspehov. Skupno je »Pionir« osvojil pet prvih mest in eno tretje, v ostalih panogah pa je bil v glavnem četrtil ali peti. To mu je prineslo nič manj kot 868 točk ali 103 več kot ima drugo-

plasirani Novoteks. Le v šahu in namiznem tenisu so osvojili malo točk (v namiznem tenisu ni, šahisti pa 8), v ostalih panogah pa je bilo najmanjše število točk – 50!

Na drugem mestu je Novoteks, ki je bil daj časa nevarni konkurent zmagovalcu Pionirju, zadnje panoge – šah, kegljanje in delno tudi streljanje, pa so njihove nade pokopale. Skupno so osvojili eno prvo mesto (odbojka), pet drugih mest in eno tretje mesto.

Tretje mesto v skupni oceni je nepriznано dosegla sindikalna podružnica Kmetijskega gozdarstva podjetja (KGP) s samo 12 točkami prednosti pred četrtplasiranim Oddelkom za nožanje zadržev (ONZ). Tretje mesto je lep uspeh za podjetje, ki ima v svojih vrstah zelo malo aktivnih športnikov. Skupno so osvojili eno prvo mesto, eno drugo in dve tretji mesti.

Cetrtplasirani ONZ sodi v vrsto onih sindikalnih podružnic, ki so nastopale v skoraj vseh panogah. Osvojili so dve prvi mesti, dve drugi in eno tretje mesto.

Ostale sindikalne podružnice niso bile zastopane v vseh panogah, zato imajo tudi precej manj točk kot prve štiri. DMV, ki je bil dvakrat prvi in dvakrat drugi, ni imel svojih ekip v kolesarjenju, vlečenju vrvi, baliranju, streljanju ter v ženskem kegljanju, streljanju in ženski atletiki. Če bo za prihodnje leto tudi ženskim ekipam posvetili večjo pozornost, potem bo resen konkurent letošnjemu zmagovalcu – Pionirju. Razveseljivo je tudi šesto mesto IEV iz Sentjerneja.

ŽELEZNINA PREJME

»POKAL MNOŽIČNOSTI«

Prireditelj letošnjih iger – Občinski sindikalni svet Novo mesto, je sklenil nagraditi s posebnim pokalom tudi tisto sindikalno podružnico, ki bo na igrah sodelovala z največ člani kolektiva v sorazmerju s številom zaposlenih. Ko so začeli računati, kdo prejme pokal, je kazalo, da bodo razlike v količnikih med Železnino, Sodi-

ščem, Opekarno Zalog in Elektro zelo majhne. Končno so ugotovili, da pokal najbolj zasluži sindikalna podružnica železnine, ki je na igrah sodelovala s tretjino vseh zaposlenih v podjetju Sodišču so prisodili drugo mesto, Opekarno Zalog tretje in Elektro četrto. Zanimivo je, da se je Železnina solidno uvrstila tudi v končnem vrstnem redu sindikalnih podružnic – na solidno 9. mesto (izmed 35) pred mnogimi drugimi, ki imajo precej več zaposlenih. Isto velja tudi za Elektro in Sodišče.

KONČNI VRSTNI RED SINDIKALNIH PODRUŽNIC (po uspehih):

1. PIONIR 868 točk, 2. Novoteks 765 točk, 3. KGP 660 točk, 4. ONZ 648, 5. DMV 400 točk, 6. IEV Sentjerne 288 točk, 7. ZTP 253 točk, 8. Elektro Novo mesto 231 točk, 9. Železnina 214 točk, 10. ObLO Novo mesto 190 točk, 11. Sodišče 183 točk, 12.–13. Krka in Novoles po 180 točk, 14. Prosveta 130 točk, 15. Opekarna Zalog 125 točk itd.

POKAL: ZA NK »BELA KRAJINA«

V okviru prireditve v počastitev občinskega praznika občine Novo mesto je NK Elan priredil nogometni turnir za prehodni pokal. Turnirja so se udeležili NK Bela krajina iz Črnomlja in Elan in NK Borec iz Novega mesta. Prehodni pokal si je zaslužila priborila Bela krajina, ki je premagala obe novomeški enajstostorke. Črnomolci so pokazali dokaj dober nogomet in dobro kondicijo.

Rezultati: Elan : Borec 2:1, Bela krajina : Elan 5:0 in Bela krajina : Borec 3:2.

Hudi poraz Elana z Belo krajino je vsekakor posledica utrujenosti igralcev, saj so igrali eno tekmo za drugo. Zmaga Bele krajine je vsekakor realna.

V imenu organizatorja tekmovalstva je pokal podelil tajnik

ŠAH

PENKO – OBČINSKI BRZOPOTEZNI PRVAK

V nedeljo je bilo v okviru proslav ob občinskem prazniku Novega mesta odigrano I. občinsko brzopotezno prvenstvo. Zmagal je zanesljivo Igor PENKO, ki je v nekaj zadnjih brzopoteznih tekmah zelo dobro igral. Prejel je prehodni pokal.

Vrstni red: PENKO 14,5 (oddal remi samo FINKU), PICEK 12, GAJSKI in FINK 10,5, BROVAT 9,5, dr. GOLEŠ in ISTE- NITIC 9, JENKO, MRVAR, KRAJNJEK, KLEVIŠČAR 7,5 itd.

Odšel bo ta turnir tradicionalen.

V petek je bilo odigrano redno društveno brzopotezno prvenstvo za oktober, na katerem je prav tako zmagal PENKO, pred PICKOM, RADOVICEM, SITAREM itd.

Slavko SITAR

Rokometna tekma Sevnica : Krmelj

V nedeljo je bila v Sevnici odigrana prva tekma v spodnji zasedalski ligi. Krmeljaka Svoboda si je v lepi igri zasluženo priborila dve točki z rezultatom 16:1. Gole so dali: Logar (7), Zaman (7) in Papež (3).

Gledalci so bili posebno zadovoljni z najmlajšim igralcem Papežem, ki je pokazal res lepo igro.

Srečko LUŽAR

Novo: železničarji – planinci!

S prepiranjem, da se človek krepi na izletih v naravo oziroma na planino, ima člani železniškega vobila v Novem mestu začeli razmišljati o ustanovitvi sekcije planinskega društva »Železničar«. Svežina in polet sta železničarju še posebno potrebna. Kako važno je za človeka športno udejstvovanje, pa pove že stari izrek: »Zdravo telo, zdravo mišljenje, zdravo delo«.

Ze na prvem sestanku so ljudje pokazali izredno zanimanje za planinstvo. 6. oktobra smo povabili predsednika planinskega društva v Novem mestu tovarisa Jeraba, da bi kaj povedal o pomenu planinstva. Povabilu se je rad odzval in prikazal lepote planin z barvnimi diapozitivi.

Po končanem predavanju se je v novo planinsko sekcijo »Železničar« vpisalo kar 75 železničarjev. Razširili smo se z besedami: »Na svidenje v planinah!«

ADO STRMEC

Dvakrat na drugem mestu

Preteklo soboto je bilo v Mariboru zaključeno odbojarsko tekmovalstvo za ženskega prvaka Slovenije, ki ga je organiziral mariborski Branik. Pravilo sodelovanja sta imeli prvoplasirani ekipi iz vzhodne lige Branik – Maribor in Fužinar – Ravne ter Partizan – Novo mesto in Partizan – Sežana iz zapadne lige. Pred tekmovaljem je udeležbo Fužinar odpovedal,

tako da so tekmoval samo tri ekipe.

Zmagal je Partizan iz Sežane, ki je obe tekmi dobil z rezultatom 3:1 in tako prvič priboril Primorski prvo mesto. Njegova zmaga je bila zaslužena, kljub temu da ekipa ni pokazala najboljših iger, pač pa je bila zelo poštena. Novomeške odbojkarice so zasedle drugo mesto zaradi slabe kondicije. Čeprav je bila njihova igra najboljša, vseeno niso uspeli. Ekipa gostitelja je nekoliko razočarana, saj smo vsi od nje pričakovali več.

OK BRANIK : PARTIZAN – SEŽANA 1:3

Lep uspeh mladih nogometašev iz Brežic

V nedeljo, 13. oktobra, so nogometaši NK iz Brežic v Senovem odigrali prvenstveno tekmo spodnje posavske podzvezne lige z nogometnim društvom s Senovega.

Zmagali so gostje z rezultatom 6:1 (1:0). Kljub temu, da je mostvo sestavljeno v glavnem iz mladih igralcev, je zelo uspešno nastopilo. Zal še niso rešena vprašanja vodstva kluba, kar slabo vpliva na razvoj nogometa v Brežicah. Po zadnjem rezultatu sodeč, lahko upamo, da bo to mostvo v marsikomu prekrizalo račune.

Gole za goste so dali: Ivan Stefančič (3), Zvone Lapuh (2) in Niko Smiljančič (1). NK Brežice se že ves čas bori s finančnimi težavami, prepričani pa smo, da bodo merodajni forumi prisilili na pomoč ter zagotovili vsaj tista sredstva, ki so za obstoj nogometa v Brežicah nujno potrebna. I. Z.

ZASLUŽENA ZMAGA KRŠKIH NOGOMETASEV

V okviru dolenjske nogometne lige je mostvo iz Krškega zasluženo zmagalo v Brežicah proti domačinom z rezultatom 3:2 (3:1).

Ceravno je Krško igralo v drugem delu igre z desetimi igralci, so igrali napadalno, pošteno in zmagaali. Po letu porazov je tudi v krškem nogometu opaziti velik napredek. Poraz Brežičanov je presenetil.

Slavko DOKI

Športniki za občinski praznik

Medtem ko o tekmovalnih kegljačev, nogometašev, balirarjev in šahistov v počastitev občinskega praznika poročamo na drugem mestu, naj omenimo, da so v okviru praznovanja nastopili še odbojkarji, strelci in igralci namiznega tenisa.

Odbojkarji so imeli v načrtu pokalni turnir, toda ekipa Partizana iz Kočevja je v zadnjem trenutku udeležbo odpovedala, tako da sta se za pokal OBZTK srečali še ekipi Novoteks in Partizana. Novoteksova ekipa, v kateri so igrali tudi štirje igralci prvega moštva Partizana (Dolenc, Medić, Simić in Koprivnik), so zmagaali s 3:1 (15:8, 15:13, 15:11).

V času poročanja ekipni turnir šestih najboljših ekip v občini še ni končan, isto velja tudi za tekmovalstvo v streljanju. V namiznem tenisu so igrali uvodni troboj ekipe osnovne šole, Studentskega kluba in Partizana. Najbolj se je izkazala pionirska ekipa osnovne šole ki je premagala študente in kombinirano ekipo Partizana s 3:1. Študentje pa so premagali Partizana s 3:2. V zmagovalni ekipi osnovne šole, ki sodi med favorite ekipnega tekmovalstva v počastitev občinskega praznika, sta igrala pionirja. Somrak in Gundec.

fm

Legendarna Kozara vabi

V juniju 1962 bo v Prijedoru VIII. zlet bratstva in enotnosti, na katerem se bodo društva in organizacije našega okraja začele pripravljati že to jesen

Na sestanku stalnega sekretariata Zletov bratstva in enotnosti, ki je bila v Ljubljani, rudarskem mestu blizu Prijedora, je bilo sklenjeno, da bo VIII. zlet bratstva in enotnosti v Prijedoru leta 1962.

Ideja o zletu bratstva in enotnosti je vzklikla iz skupnih akcij mladine Bosanske Krajine in Korduna že v času delovnih akcij 1952. Te so imele osnovo v skupnih akcijah v narodnoosvobodilni borbi. Iz teh začetkov se je razvijala zamisel, da bi se naprej gojili manifestacije bratstva in enotnosti

med mladino teh krajev s pomočjo športnih in drugih dejavnosti. Razvoj zletov je dokazal, da skupne manifestacije nimajo le velikega pomena za telesno vzgojo, pač pa so to v prvi vrsti manifestacije politične enotnosti mladine. Mladi ljudje pri tem tudi spoznavajo kraje, znane iz ljudske revolucije.

Na prvem Zletu bratstva in enotnosti, ki je bil 1953 v Veliki Kladuši, je nastopalo 500 mladincev in mladink. V naslednjih letih se je zbralo na teh manifestacijah vedno več mladih ljudi, pa tudi program prireditve je bil iz leta v leto obširnejši in pestnejši. Tako je

bilo 1957 na V. zletu v Bihaću, mestu pod Kozaro, v katerem je bilo I. zgodovinsko zasedanje AVNOJ, že 5500 telovadcev in telovadke. Tedaj je v teh manifestacijah začel sodelovati tudi naš okraj in poslal v Bihač 648 pripadnikov Partizana, ljudske tehnike, tabornikov, mladine in članov drugih organizacij. Na VI. zletu 1958 v Sisku pa je bilo že 11.858 nastopajočih.

Lani je bila taka prireditve prvič v Sloveniji, in sicer v Novem mestu. Izvedena je bila na področju, ki je bilo tudi med narodnoosvobodilno borbo najtesneje povezano z obmejnimi predeli sosednjih republik. Moramo imajo prav zato je prireditve vedno večji politični pomen. Ni torej nič čudnega, da so kmalu prerasle okvir telesno-

vzgojnih organizacij. Prvotno odlične pravilnika so postale preozke, kar se je opazilo že na VI. zletu v Sisku. Zato je VII. zlet organizirala SZDL.

Za pripravo našega okraja na VIII. zletu bo pri okrajnem odboru SZDL ustanovljen odbor, ki bo poveroval vsa društva in organizacije, ki se bodo pripravljale na Prijedor.

VIII. zlet, ki bo v juniju 1962, bo v obdobju 20-letnice velike borbe na Kozari. Ti dogodki niso značilni samo za zgodovino NOB tega kraja, temveč tudi za socialistično revolucijo vseh jugoslovanskih narodov.

Razen tega bo zlet ob 70-letnici rojstva predsednika republike tovarisa Tita.

(Konec prihodnjé)

Pred dnevom mrtvih v Metliki

SENOVO: v nov zdravstveni dom!

V dnevih pred 1. novembrom — dnevom mrtvih se krajevne organizacije Zveze borcev pripravljajo nanj. V Metliki, Gradcu in na Suhorju bodo pred spomeniki padlih borcev žalne svečanosti. Sodelovali bodo tudi pionirji osnovnih šol, ki bodo do dneva mrtvih okrasili in urekali grobove padlih in se tako v skromni meri oddolžili spominu tistih, ki so dali svoje življenje za naše lepše življenje.

DELO MLADINSKIH ORGANIZACIJ

Občinski komitei LMS je razpravljal o idejno vzgojnem delu v mladinskih organizacijah in na podlagi izkušenj iz lanskega leta pripravil načrt, ki obsega

poletni seminarja za mladinska vodstva za več predavanj in razgovor o političnih dogodkih, šola za življenje in drugo. Mladina metliške občine se pripravljala na prireditve »Dolenjska v NOB«, ki bo v času praznovanja občinskega praznika.

Mladinskega zbora v Topuskem, posvečenega 20-letni revolucije in bratstvu in enotnosti naših narodov, se je udeležilo nad 50 mladincev in mladink.

PRIPRAVE ZA ASFALTIRANJE CESTE

Pred dnevi so pričeli s pripravami za razširitev ceste iz Metlike do železniške postaje ter za ureditev križišča pri Črnomlju. Letos

in v začetku prihodnjega leta bodo pripravljala dela končana, nakar bodo cesto asfaltirali. Delo zelo ovira deževje.

KONFERENCA ZA DRUŽBENO AKTIVNOST ZENA

Občinski odbor SZDL je izvolil iniciativni odbor, ki bo skrbel za vsebinsko organizacijsko in kadrovsko

prilagojen vsem zahtevam sodobne zdravstvene službe, ima tudi nov rentgenski aparat in druge instrumente. Tudi kadrovske je dom okrepljen. V domu je splošna in zobna ambulanta, posvetovalnica za

Prejšnji teden je bil odprt na Senovem nov zdravstveni dom, ki je preurejen iz zgradbe bivšega ObLO. Zdravstveni dom je prilagojen vsem zahtevam sodobne zdravstvene službe, ima tudi nov rentgenski aparat in druge instrumente. Tudi kadrovske je dom okrepljen. V domu je splošna in zobna ambulanta, posvetovalnica za

matere in dojenčke, dispanzer za žene, laboratorij, porodniški oddelk z 8 posteljami in bojniški oddelk s 15 posteljami.

Novi zdravstveni center je ponos občine. Krajevni urad in pošta, ki sta imela poslovne prostore v tej stavbi, sta se preselila v prostore bivšega zdravstvenega doma.

Drobiž iz Bušče vasi

Ograja okoli šole bo verjetno postavljena že letos. Les za ograjo so že prispevali prebivalci iz Dolnje in Gornje Pirošice, Izvira in Kraške vasi. Na sestanku šolskega odbora pa so les obljubili še prebivalci ostalih vasi.

Otvoritev elektrike bo v kratkem na Vinjem vrhu, Stojanskem vrhu, Vrhovski vasi, Pošteni vasi, Brveh, Izviri in Kraški vasi. Vaščani iz Bušče vasi želijo, da bi pa pri njih ojačili električno omrežje.

Cesta do šole je močno izrabljena in bo kmalu neprehodna. Nekaj bo treba ukrepati.

Učni uspehi so bili v preteklem šolskem letu zadovoljivi. Z odličnim uspehom je izdelalo 16 otrok, s prav dobrim 21, z dobrim 25, z zadostnim 7, z negativno oceno

so napredovali 4, ni pa izdelalo 7 otrok. Letni šolski obisk je bil 93,43 odst. Šolski inventar pa je že star in ga bo treba obnoviti.

Mlečna kuhinja bo pričela poslovati 1. novembra. Letošnji mesečni prispevek bo 100 dinarjev na učenca. Mlečna kuhinja je pripravila 25 kg marmelade in vložila 15 kg kumaric.

Nova organizacija ZKS

V Mizarstvu Gradac do sledi ni bilo osnovne organizacije ZKS, čeprav je bilo v podjetju več komunistov. Pred kratkim so v obratu osnovali organizacijo, ker se je pokazalo, da je potrebna.

Vodovod in planinsko slavlje v Čelovniku

V nedeljo, 15. oktobra, je bila na Čelovniku nad Loko otvoritev vodovoda. Ob tej priložnosti so organizirali proslavo v počastitev 20-letnice revolucije. Lepo vreme je v te hribovske predele zvalilo precej ljudi.

Vodovod je odprl tov. Skočir in se zavrnil vsem, ki so kakorkoli pomagali pri gradnji. Sredstva za napeljavno vodovoda so prispevali: krajevni odbor RK Novo mesto, občinski odbor RK Sevnica in osnovna organizacija RK Lok. Pri sporedu so sodelovali učenci osnovnih šol v Loki in Radečah.

Po proslavi je bila zabava. Ljudje so želeli, da bi še kdaj priredili podobno planinsko slavlje. Na Čelovniku je bila to prva večja prireditev.

IZ PODBOČJA

Tečaj za šivanje in krojenje je organizirala tovarna šivalnih strojev iz Mirne na Dolenjskem. Tečaj obiskuje 35 žena.

Gradnja vodovoda napreduje, vendar bo v kratkem zmanjkalo denarja. Vaščani se preveč zanašajo na pomoč in premalo sodelujejo s prostovoljnimi deli.

Slabe ceste spravljajo vozniške vprežne voze v slabo voljo. Avgusta je bil sklican zbor volivcev zaradi razdelitve sredstev za popravilo poti, vendar se ga volivci niso udeležili. Gospodarski napredek kraja je mogoče doseči le s sodelovanjem najširših množic.

Pozdravi in čestitke iz Beograda

Sva stalna bralca Dolenjskega lista že več let in sva mu ostala zvesta tudi zdaj, ko sva pri vojakih. Vsak teden ga nestrpno pričakujemo, ker nam vedno prinese košček domačega kraja. Vsem občanom želimo mnogo uspehov pri njihovem delu za napredek komunizma in jim prisrčno čestitamo za uspehe. Maks Rozman in Marijan Peterca, vojaka iz Beograda.

Ogrožal je javni promet

Dne 12. oktobra se je na sodišču v Krškem zagovarjal Vasilj Zaniuk, sofer pri KZ Brezice. Obtožen je bil, da je uporabljal vozilo, ki ni bilo v redu. S tem je ogrožal javni promet in varnost ljudi.

Dne 24. avgusta ob 8.15 je obdolženec vozil po vzpetini na Cankarjevi cesti v Vidmu. Krškem traktor NM-15-79 s pokvarjeno priklopcem. Ko je pripeljal do vrha ceste, je začutil močar. Sinek. Traktor je porinilo naprej, priklopca pa je zletela nazaj in se zabila v traktor, last KZ iz Brezice, ki ga je upravljal Janez Glogovšek. Traktorist Glogovšek je komaj ušel smrti. Skušal je sicer odskočiti, pa je bilo prepozno. Stisnilo ga je v bok, tako da je moral iskati zdravniške pomoči, 6 dni pa je bil za delo nezmožen. Škoda na vozilih in na tovoru je ocenjena na 300 tisoč dinarjev.

Obdolženec se je zagovarjal, da ima izpit za traktorista že od leta 1947. Pri kmetijski zadruzi je bil zaposlen 10 let, vo-

zil pa je ves čas drug traktor in priklopce. Usodnega dne je dobil nalog, naj gre s traktorjem in priklopcem po hrushke v Globoko in jih odpelje na železniško postajo v Videm-Krško. Priznal je, da je do nezgode prišlo zaradi izrabljenega priklopnika mehanizma na priklopi in zaradi prevelike obremenitve. Skliceval se je na pregled ob registraciji vozila, ki je bila 14 dni pred nesrečo. Tudi traktorja ni mogel poznati, ker je z njim prvič vozil.

Na sodišču je bilo dokazano, da je do nesreče prišlo, ker vozilo ni bilo v redu. Obdolženec bi se kot sofer moral zavedati vseh posledic, do katerih lahko pride zaradi takega vozila. Zato je sodišče spoznalo Vasilja Zaniuka za krivega in ga obsodilo na mesec zapora, izvršitev kazni pa mu je odložilo pogojno za dobo enega leta.

Pri odmeri kazni je sodišče upoštevalo kot olajevalno okoliščino, da nihe pred njim ni pregledoval vozila. Nihče se ni prepričal, če je vozilo dejansko v redu.

To in o o z Velikega Trna

● Gradnja kulturnega doma vidno napreduje. V domu bodo 4 stanovanja za prosvetne delavce, kulturna dvorana in prostori za družbene organizacije. Stavba bo dograjena prihodnje leto.

● V Gornji Lepi vasi je 17. oktobra pogorel kozolet Janka Prevejškega. Zažgal ga je 5-letni sin Janez, ki se je igral z vžigalicami. Pod kozolcem je bilo shranjeno go-

spodarsko orodje, siskalnica, nekaj sena in 6 kubikov hrastovih desk. Požar je uničil vse. Škoda je precej velika. Hiša z gospodarskim poslopjem je zavarovana le za milijon dinarjev.

● Na seji upravnega odbora, ki je bila prejšnji četrtek, so razpravljali o jesenski setvi. Do sedaj je posejanih 75 odst. pšenice.

● Učni uspehi so bili v preteklem šolskem letu dobri. Z odličnim uspehom je izdelalo 17 učencev, s prav dobrim 38, z dobrim 56, z zadostnim 7, z negativno oceno je napredovalo 8 učencev, izdelalo pa jih ni 17.

● Pionirski fotografski krožek vodi šolski upravitelj Vlado Suster in je zelo delaven. V krožku je 25 pionirjev, ki so se naučili fotografirati in razvijati filme. Trenutno

obdelujejo slikovno temo v okviru jugoslovanskih pionirskih higer »Moj kraj danes«. Vsak fotografira značilnosti domačega kraja. Krožek ima lastno tehnično in vso potrebno opremo.

● Prosvetno društvo »Prezihov Vorance« je imelo 28. septembra občni zbor. Iz poročil in razprave je razvidno, da je bila zlasti delavna dramska sekcija. Uprizorila je igro »Ad acta« in organizirala gostovanje štirih dramskih druščin in zabavno glasbenega ansambla Gorenjski fantje. Redno so bile tudi filmske predstave. Društvo je sklenilo, da bo ob nedeljah zagotovilo živahnejše družabno življenje, člani bodo sodelovali na proslavah in prireditvah, organizirali javno maskerado in pomagali pri gradnji kulturnega doma.

V Dobravi pri Podbočju so marljivi

Na sestankih krajevnega odbora in organizacije SZDL so se ljudje zavzeli za gospodarski napredek kraja in za povečanje članstva SZDL. Občina je za popravilo cest sicer dodelila 100 tisoč dinarjev, potrebovali pa bi najmanj petkrat toliko. Toda od skupnosti niso več zahtevali. Sklenili so, da bodo dodeljeni

znesek uporabili le za kritje prevoznih stroškov, težaška dela pa bodo opravili prostodarski napredek kraja in za povečanje članstva SZDL. Občina je za popravilo cest sicer dodelila 100 tisoč dinarjev, potrebovali pa bi najmanj petkrat toliko. Toda od skupnosti niso več zahtevali. Sklenili so, da bodo dodeljeni

Podmladkarji RK iz Sevnice pišejo

Sevniški podmladkarji Rdečega križa smo se zbrali v savski šoli, kjer smo imeli občni zbor. Imeli smo volitve, pogoovorili smo se o pomenu PRK in o programu dela. Sklenili smo, da bomo vsi učenci člani PRK, da bomo poskrbeli za šolsko malico, ki so je posebno potrebni tisti, ki se v šolo vozijo z avtobusom. Prav bi bilo, da bi že pred začetkom pouka dobili nekaj tople hrane, zlasti sedaj, ko se približujejo hladni dnevi.

Po možnosti bomo obiskali bolne součence, organizirali tečaj prve pomoči in sodelovali s člani zadruge. Tudi mlečni kuhinji bi bilo treba pomagati s sadno akcijo, kolikor se ni dovolj založena. Obiskali bomo starše v Domu onemoglih in Impolci in v Loki.

Podmladkarji smo se na zboru pogovorili še o drugem delu v letošnjem šolskem letu. Izrazili smo željo, naj bi se odbor sestajal enkrat v mesecu, skupščina pa štirikrat na leto.

Olga Vodišek

Pozdravi in čestitke iz Beograda

Sva stalna bralca Dolenjskega lista že več let in sva mu ostala zvesta tudi zdaj, ko sva pri vojakih. Vsak teden ga nestrpno pričakujemo, ker nam vedno prinese košček domačega kraja. Vsem občanom želimo mnogo uspehov pri njihovem delu za napredek komunizma in jim prisrčno čestitamo za uspehe. Maks Rozman in Marijan Peterca, vojaka iz Beograda.

Na sejmišču nič novega

Tudi na ponedeljkovem živinskem sejmu v Novem mestu je bil promet precej živahen, saj je bilo prodanih 1125 prašičev od 1195. Za šest do deset tednov stare so zahtevali od 3500 do 6000 din, za tri do šest mesecev stare pa od 6000 do 15.000 din. Cena se od prejšnjega tedna ni spremenila, zolcem je bilo shranjeno gospodarsko orodje, stiskalnica,

na razpolago pesek, ljudje pa so si sami popravili pot. Posnemanja vreden zgled!

● Pred kratkim so na Glavnem trgu kot vsako leto spet začeli prodajati pečen kostanj. Za merico zahtevajo letos 40 dinarjev, prejšnja leta pa je bila cena občutno nižja. V trgovinah je kostanja dovolj po 35 do 60 din za kilogram!

● Minuli ponedeljek je bil živilski trg poln rož, šopkov in kosaric, ki so jih ljudje kupovali, da okrasijo grobove svojcev. Opazili smo, da so bile kosarice letos okusnejše izdelane, razen tega pa tudi ne pretirano drage: prodajali so jih po 900 din. Dobiti je bilo solato po 70 din, papriko po 50, špinac po 70 din, ohrovt po 40, zelje po 25 din, korenje po 40 din, pesu po 40 din, por po 80 din, hruške po 80 din, jabolka po 35 din, kostani po 60 din in grozdje po 150-180 din. Tudi nekaj purmanov je bilo na prodaj po 2300 din, kar je odlično predrago.

● Gibanje prebivalstva: v mestu ta teden ni bilo rojstev, poročila sta se: Jože Kogovšek, mehanik iz Zagrebke 7, in Marija Hočevar, delavica iz Brezovice. Tudi smrti ta teden v mestu ni kosila.

Pomagati mladim in neizkušenim proizvajalcem

Na zadnji seji občinskega komiteja ZKS občine Metlika so obravnavali delo osnovnih organizacij od občinske konference do danes in program ideološkega dela.

Delo organizacij ZK je razčlenil sekretar občinskega komiteja Janez Dragoš. Kljub pomanjkljivosti in slabostim, ki so se pojavile v zadnjem času, je opaziti precejšen napredek. Kolektiv v podjetjih odkrito razpravljajo o delu podjetja in odnosih. Neposredni proizvajalec se je začel zavedati svojih pravic, ki mu jih daje delavsko samoupravljanje. Razprava je pokazala, da so v delu osnovnih organizacij določene težave, ker so proizvajalci mladi in nimajo izkušenj. V zadnjem času so preveč zanemarili vaške in terenske organizacije. Vaške osnovne organizacije se bodo morale zanimati za probleme vasi, ki nastajajo zaradi odhoda mladih ljudi v industrijo.

Program ideološkega dela, ki ga je sestavila ideološka komisija, je zelo obsežen in ga bo treba takoj začeti izvajati. Posebno pozornost bo treba posvetiti seminarju za sekretarje in sekretariate osnovnih organizacij.

Plenumu je prisostvoval organizacijski sekretar

Dejavnost SZDL v Šutni

Osnovna organizacija SZDL v Šutni je zelo delavna. Predsednik organizacije Stan-ko Božič nam je nedavno povedal, da je to zasluga celotnega vodstva organizacije. Vidnih uspehov prej ni bilo, ker je v organizaciji sodelovalo premalo ljudi. SZDL se je pričela zavzemati za napredek kraja. Tako so ljudje dobili zaupanje v organizacijo in se jih je na novo včlanilo kar 50. Radi se udeležujejo tudi sestankov, katerih mnogo govori o gradnji kulturnega doma. Pri gradnji bodo vsi pomagali.

Novomeška kronika

■ V počastitev občinskega praznika se že od 21. oktobra dalje vrstijo razne prireditve. Tako je bila minulo soboto v Dolenjskem muzeju odprta razstava izkopenin iz Drnovca, 22. oktobra so se začela športna tekmovanja, ki bodo trajala ves teden, od 23. do 28. sta mestni kino podjetji predvajali jugoslovanske filme, 24. je bil v DLP vokalni in instrumentalni koncert KD Svobode Novo mesto, včeraj pa so v Studijski knjižnici odprli razstavo »NOB v slovenskem leposlovju«.

■ Zadnje dni pred praznikom je po mestu neurtudoma brnela cirkularka. Meščani in podjet-ja so si za zimo nabavili kursece ali tednov stala pred hišami. Vsem prizadetim lastnikom dirv je bilo naročeno, da do 29. oktobra, praznika komunizma, popravijo cestnice, da bo mesto lepo urejeno in pripravljeno na sivoenost.

■ Prebivalci tretjega bloka nad mlino so v ponedeljek, 23. oktobra, organizirali prostovoljno delo za postopanje peska pred blokom. V slabem vremenu se je namreč mehki teren udaril, blata pa je na pretek. Komunalna uprava je dala

bo pričela zbirati prostovoljne prispevke in bo organizirala prostovoljno delo. V delovni akciji, ki se bo pričela te dni, bodo sodelovali vaščani iz Rovišč, Hudega Brezja, Zavratca, Brezja, Planine, Koritnice in Jelenka.

Predavanje o razvoju kmetijstva je bilo v začetku meseca in se ga je udeležilo večje število kmetov. Predavatelja sta bila iz Sevnice.

D. K.

Komisija za sklepanje delovnih razmerij pri OBRTNO KOMUNALNI ZBORNICI ZA OKRAJ

NOVO MESTO

razpisuje naslednji delovni mesti:

1. šefa analitskega oddelka
2. samostojnega referenta

za strokovno šolstvo in strokovno izobraževanje

Pogoji: pod točko 1. ekonomska fakulteta ali srednja ekonomska šola s prakso, pod točko 2. višja strokovna izobrazba s prakso. Plača po pravilniku o nagrajevanju po učinku.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Četrtek, 26. okt.: Demetri Petek, 27. okt.: Svetopolk Soboja, 28. okt.: Simon Nedelja, 29. okt.: Ida Ponedeljek, 30. okt.: Sonja Torek, 31. okt.: Gorazd Sreda, 1. nov.: Dan mrtvih

KINO

Brežice: 28. okt. amer. barvni film »Gospodar Ballantrea«, 29. okt. ameriški film »Ko je vladala komedija«.

Crnomelj: 27. in 28. okt. italijanski barvni film »Ne pozabi me!«, 31. okt. in 1. nov. francoski film »Ulica De Preri«, Kostanjevica: 29. okt. ameriški barvni film »Zlato v džungli«.

Dol. Toplice: 28. in 29. okt. francoski barvni film »Taman-Go«.

Metlika: 28. in 29. okt. ameriški barvni film »Poslednji lov«.

Novo mesto »Krka«: od 27. do 30. okt. italijanski film »Silbomo v San Remo«, 31. okt. do 2. nov. nemški film »Rože za družnega tožila«.

Semič: 29. okt. francoski film »Primer dr. Laurenta«, Sevnica: 28. in 29. okt. italijanski film »Volare«.

Trebnje: 28. in 29. okt. jugoslovanski barvni film »Nevihata«, Predstava v soboto ob 19 in v nedeljo ob 15.30 in 18.30. 1. nov. francoski barvni film »Noe in meglja«, Predstava v sredo ob 9. uri.

Videm-Krško: 28. in 29. okt. ameriški barvni film »Tonka«, 1. in 2. nov. francoski film »Ti trup«.

Zužemb. rk.: 29. okt. ameriški barvni film »Človek v sivem«.

KROGLAS

PRODAM dobro ohranjen harmonij. Trebnje 37. UGODNO PRODAM čevlarska šivalna stroja znamke ADLER in PFAFF. Interesenti naj se zglasijo v Pekariji v Straži. PRODAM novo zidno in strešno opako ter rabljena okna. Ciril Jarnovič, Novo mesto, Foersterjeva 6.

GIBANJE PREBIVALSTVA

NOVO MESTO

Od 16. do 23. oktobra je bilo rojenih 16 dečkov in 7 deklic.

Poročili so se: Martin Lumpret, mizar iz Zdinje vasi, in Marija Slak, delavka iz Cegelnice; Janez Čecelič, delavec, in Martina Brezovar, delavka, oba iz Regerje vasi; Janez Kastelic, zidar z Dolca, in Marija Kastelic, kuharica iz Strunjana; Felika Klementič, poljedelec iz Radohove vasi, in Marija Novak, poljedelka iz Sentruperta.

Umrla sta: Jože Mervar, delavec iz Gotne vasi, star 73 let, in Marija Taborski, užitarica s Potovrha, stara 82 let.

Iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Bartol iz Dol. Lakovnice - deklica, Ana Blažič iz Smarjstkih Toplic - deklica, Marija Gasperič iz Hrasnja - deklica, Fanika Mislj iz Gomile - deklica, Ruža Vajda iz Starega urga - deklica, Anica Skube iz Blata - deklica, Marija Kašič iz Trbnice - deklica, Fani Zorman iz Lukovke - deklica, Marija Marjanovič iz Stranske vasi - deklica, Rozalija Zupan iz Malenske vasi - deklica, Marija Mesojedec iz Mokrega polja - deklica, Zora Zupančič s Pristave - deklica, Karolina Sprajcar iz Lokev - deklica, Ivanka Stipelj iz Skovca - deklica, Jožefa Košmerlj iz Vel. Slatnika - deklica, Jožefa Kolenc iz Irce vasi - deklica, Zora Vavtar iz Igenika - deklica, Nežka Suštaršič iz Sentjerneja - deklica, Marija Petan iz Pohance - deklica, Ana Balkovec iz Zilj - deklica, Justina Pavlič iz Orehovice - deklica, Majda Bartol iz Ločne - deklica, Elizabeta Svajger iz Crnomlja - deklica, Popca Miklavčič iz Vinjega vrha - deklica, Francka Simec iz Geršičev - deklica, Lucija Hudorovac iz Verčic - deklica, Marija Senčar iz Bršlina - de-

OBVESTILA

Servis za popravilo glasbil v Mengšu

Stanovanjska skupnost Mengš je odprla servis za popravilo glasbil. Popravlja vse vrste strunskih instrumentov, klavirske, kromatične in diatonске harmonike, klavirje, planine in harmonije popravlja in uglašuje na domu. Izvršujemo vsa servisna popravila harmonik, ki so v garancijski dobi, tovarne »Melodija«, Mengš. Popravila opravljajo strokovnjaki, ki nam jih je odstopila tovarna »Melodija«. Mengš, zato so kvaliteto izvršena. Prepričajte se in zadovoljni boste. Naročila sprejemamo vsak dan od 8. do 21. ure, v torek, sredo in četrtek pa tudi od 15. do 17. ure v Mengšu, Kidričeva 30. Priporočila se Stanovanjska skupnost Mengš, servis za popravilo glasbil.

PRODAM enonadstropno hišo na Vinici pri Crnomlju. Naslov v upravi lista (1096-61).

PRODAM električno pečico na ventilator, še z garancijo. Naslov v upravi lista.

SPREJMEM takoj dva krojaška pomočnika v stalno zaposlitev. Plača dobra. Krojaštvo Franc Zaman, Straža pri Novem mestu.

SOBO in HRANO nudim starejši osebi za varstvo otroka. - Jenko. Kranj, Kocjanova 13. KDOR JE V PETEK zvečer vzel izpred trgovine Radioelektron avtomobilski akumulator, naj ga vrne v upravo lista proti nagradi (1101-61).

DNE 18. OKTOBRA je bila okoli 11. ure dopoldne izgubljena ženska pozlačena ura znamke DULFI. Poštenega najditelja prosim, naj jo proti nagradi vrne na upravo lista (1095-61).

NAJDI TELJU COLNA, ki je 19. oktobra odplaval iz Straže, dam nagrado. Zupančič, Rumanja vas 6, Straža.

ZELENA VRATA, primerna za vrt, ugodno prodam v Novem mestu. Naslov v upravi lista.

PREKLICI

Preključem izgubljenno zdravstveno izkaznico št. 309211. Marija Pirc, Dol. Lakovnice 3, p. Smihel.

Preključem izgubljenno zdravstveno izkaznico št. 48729. Stefan Kamla, Velika Loka 55.

Cene kmetijskih pridelkov v Krškem

V soboto smo obiskali tržnico in trgovino z zelenjavo ter si zabeležili cene kmetijskih pridelkov:

Na trgu solata 80 (v trgovini 60); stročji fižol 80 (ga niso imeli), fižol 80-100 (80), čebula 80-90 (90), česen 220 (200), paprika za vlaganje 80 (80), paradižnik 50 (40), zelje 20 (II. vrsta 30), karfiola - (60), korenje 40 (60), redkev 40 (je niso imeli), hren - korenina 20-30 (ga niso imeli), peteršilj 10-15 (-), kostanj 40 (40), krompir 18-20 (20).

SPORED RADIO LJUBLJANA

SOBOTA, 28. oktobra
5.00-8.00 Dobro jutro! (Pisan glasbeni spored) - 8.05 Poštarski v mladinski glasbeni redakciji - 8.30 S popevkami po svetu - 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo - 9.25 Tri podobe iz glasbenega koledarja - 10.10 Zabavna glasba na tekočem traku - 11.00 Belokranjska ljudska motivika - 11.15 Angleščina za mladino - 11.30 Dueti iz Donizettijevih oper - 12.05 Trije valčki Borisa Kovačiča - 12.15 Kmetijski nasveti - 12.25 Zabaven opoldanski spored - 13.30 Petnajst minut a slovenskim oktetom - 13.45 Havajski zvoki - 14.10 Glasba za k obedu - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.15 Mešani zbor KUD Pošta-Obričnik iz Maribora - 15.35 Koncert za klavir in orkester - 16.00 Gremo v kino - 16.45 Trije pesni iz baleta Giselle - 17.05 Vsak dan za vas - 18.00 Aktualnosti doma in v svetu - 18.10 Stiri deset minut za ljubitelje operne glasbe - 18.45 Okno v svet - 19.05 Domače viže, ki jih radi poslušamo - 20.00 Vedre melodije - 20.20 Radijska komedija - 21.00 Melodije za prijeten konec tedna - 22.15 Plesni zvoki.

NEDELJA, 29. oktobra
6.00-6.30 Jutranji pozdrav v domačem tonu - 6.30 Spored zabavne glasbe za dobro jutro - 7.35 Slovenske narodne v priredbi za soliste, zbor in orkester - 7.50 Holandska pihalna godba - 8.00 Mladinska radijska igra - 8.50 Iz albuma skladb za otroke - 9.05 Koncertna matineja - 10.00 Se pomnite, tovariši! - 10.30 Iz samosplov Marolita-Spika in klavirskih skladb Francija Sturma - 10.40 Vedro in prijetno - 11.30 Janez Doktor: Do tja in še čez - 11.50 Vibraton in orglice - 12.05 Naši poslušalci čestitajo in po-

Iz brežiške porodnišnice

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Jožefa Cerjak iz Raven - deklica, Erna Kostrevec iz Blatnega - deklica, Božena Valent iz Drenja - deklica, Jožeta Blažič iz Rigonc - deklica, Marija Rataje iz Rovišca - deklica, Vera Koritnik iz Vidma-Krškega - deklica, Ružica Vrabec iz Krajčevca - deklica, Marija Peterkovič iz Gorjega Lenarta - deklica, Vilma Kuralt iz Brežic - deklica, Ana Lužar iz Mrčinih sel - deklica, Mira Kolar iz Stare vasi - deklica, Marija Vovčko iz Dobrave - deklica, Marija Povhe iz Vidma-Krškega - deklica, Gabriela Molan iz Malega Kamna - deklica, Marija Hlebec iz Krajnih brd - deklica, Jožica Zlivič iz Globokega - deklica, Olga Barbič iz Sentlenarta - deklica.

KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v novomeški bolnišnici: Jože Krevs, sofer iz Dol. Ponikev, je padel z motorja in si poškodoval koleno. Stane Zupančič, delavec iz Vrhpeči, se je z vročo jedjo opeknel po nogi. Alojz Vrhovšek, ključavničar iz Veniš, je padel z motorja in si poškodoval nogo in roko. Janeza Lampert, delavca iz Brusnice, je nekdo pred gostilno udaril s pasom po glavi. Franc Mihelič, minir iz Radeža, je padel z mopeda in si poškodoval glavo. Jože Arh, mizar iz Leskoveca, je padel z jabolane in si poškodoval roko. Zvonko Brajdič, delavec s Pristave, je padel z mosta in se udaril v trebuh.

Brežiška kronika nesreč

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški

»TEKSTILKA«

Izdelovalnica vate LJUBLJANA, Rudnik 35

Izdeluje

- vse vrste kvalitetne
- odevne in tapetne
- vate

Delovni kolektiv se priporoča cenjenim odjemalcem!

ZA NEGO KOŽE VEDNO LE

TOKALON kreme

GIBBS zobna krema - GIBBS ustna voda, naj bosta nepogrešljiva pri osebni higieni. Pravo zadovoljstvo in užitek pri britju nudita: PRE SHAVE - Vodicca A pred britjem AFTER SHAVING LOTION - Vodicca B po britju.

VEDROG, veletrgovalnica Lavrica - Ljubljana

Zahtevajte vedno in povsod priznane izdelke

VEDROG, veletrgovalnica Lavrica - Ljubljana

bolnišnici: Jože Prišec, sin kmetske iz Ponikev, je padel s kolesa in dobil poškodbe po glavi ter ramenu. Marija Moskon, rudarja iz Reštanja, je nekdo poškodoval po roki. Marija Omerzel, gospodinja iz Pletarja, je padla z balkona ter si poškodovala nogo. Franc Bosina, upokojenec iz Dečjih sel, si je pri prevažanju drv poškodoval nogo in rebra. Peter Rešetar, upokojenec iz Laduča, si je pri padcu na dvorišču zlomil nogo. Zinka Cvetkovič, ključavničarka iz Rigonce, je padla po stopnicah ter dobila poškodbe po glavi.

Od 1.808 odgovorov: 899 za črno barvo!

V ponedeljek in torek so imele uslužbenke naše uprave polne roke dela: naročniki so nam poslali kar 1808 odgovorov, zraven njih pa tudi prenekatero pismoce z nasveti, pripombami, pohvalami in tudi z grajo, češ »v našem domačem listu manjka še to pa še to in to...« Vsem za odgovore in trud: pri srčna hvala! V nagradni anketi ste odločili takole:

za črno barvo je glasovalo 899 naročnikov, za modro 411, za rdečo 338 in za zeleno 160.

Potemtakem je sklenjeno: Dolenjski list bo stalno izhajal z naslovno »glavo« v črni barvi, praznične številke pa bodo modre. Naj vam zaupamo še zadnjo novico, za katero smo zvedeli, med našim »poskusništvom« z barvnimi »glavami«, iz računov tiskarne, ki smo jih dobili za poldrugi mesec nazaj šele pred dnevi: tisk v katerikoli barvi bi podražil tiskarniške usluge na leto za 1.404.000 dinarjev ali vsak teden za 27 tisočakov! Tega izdatka si v naši skromnosti ne moremo nakopati na glavo, zato je odločitev za tiskanje tednika v črni barvi tolikanj bolj prikupna.

Med odgovori je bilo tudi precej duhovitih in nevsakdanjih opazk. Na primer:

»... Kar sem jaz govorila z naročniki, so najbolj zadovoljni z modro barvo. Ta naj ostane čez teden, za praznik pa naj bo rdeča. V primeru smrti kakšnega naročnika ali zavednega državljana pa tiskajte v črni barvi! Tako, da se razlikuje...«

Spet drugi: »Barva naj bo kar črna, je lepa in čista, z nagradami pa se ne strinjamo: tistih 10 tisočakov razbijte na drobno, pa bo več naročnikov srečnih, zakaj eden 10.000, ostali pa nič? Mogoče bo prvemu dobitniku zdaj to smešno, pa vendar... Povem vam še, da vse preberem: kar je o Novem mestu, najprej pogledam, ker sem tam blizu doma; ker je iz Bele krajine - ker sem tam partizanila; od Krškega polja pa me zanima, ker je to moje sedanje bivališče... Mogoče bi lahko upeljali še kratke zdravniške nasvete? - Izžrebancem veliko sreče!«

No, vseh dobronamernih nasvetov ne moremo objaviti, skušali pa bomo ugoditi tej in oni želji, čeprav je sedanjih 12 strani močno premalo za uresničitev vseh načrtov, ki jih uredništvo ima! Naša velika želja je: skorajšen prehod na stalnih 16 strani Dolenjskega lista. V veliki meri bo uresničljiva od dobre volje in pomoči naših občin, s katerimi se bomo o tej zadevi v kratkem posvetovali.

V torek ob 11. uri smo žrebali vseh 1808 odgovorov. Sreča je bila tokrat naklonjena naslednjim našim naročnikom:

DENARNE NAGRADE:

10.000 din dobi Jožica Malovič, Vojna vas 10, p. Crnomelj; 5.000 din dobi Marija Krevs, Biška vas 6, p. Mirna peč; 3.000 din dobi Anton Arh, Hrastje 5, p. Cerklje ob Krki; 2.000 din dobi Ladislav Hočvar, Dule 3, p. Bučja; 1.000 din dobi Anton Kastelic, Zdinja vas 5, p. Otočec ob Krki.

KNJIŽNE NAGRADE:

Dvajset knjižnih daril bodo dobili: Boris Sikinja, Tribuče, p. Crnomelj; Martin Ciglar, Reštanj 40, p. Senovo; Alojz Keglovič, Paderšičeva 8, p. Novo mesto; Ignac Medvešek, Zakot 37, p. Brežice; Stefan Surla, Gor. Lakovnica 4, p. Novo mesto; Jože Matkovič, Gor. Lokvice 24, p. Metlika; S. J. Ferjančič, ulica Majde Silc 7, Novo mesto; Martin Božič, Drušna vas 3, p. Kostanjevica; Simon Korošec, Regrač vas 2, p. Novo mesto; Jože Barbič, Sutna 8, p. Podbočje; Tončka Vrtač, Podturn 49, p. Dol. Toplice; Mara Mrvar, Bučna vas 26, p. Novo mesto; Marjan Hraštar, Jurka vas 2, p. Straža; Mara Drobnič, Trebnje 2; Jože Ban, Pečice 19, p. Zdole pri Krškem; Vojko Bedenikovič, Mokronog 77; Karel Humek, Gradišče 5, p. Raka pri Krškem; Marija Hočvar, Stopiče 18; Trisa Plut, Gaber 7, p. Semič; Fani Svalj, Vel. Vodenice, p. Kostanjevica. Denarne in knjižne nagrade smo medtem že poslali po pošti.

DOLENJSKI LIST

LASTNIK IN IZDAJATELJ: Okrajni odbor SZDL v Novem mestu - IZDAJATELJSKI SVET: Milan Baškovič, Tone Gošnik, inž. Davorin Gros, inž. Jože Legan, Franc Molan, prof. Ema Musar, Maks Pogačar, Miran Simič, prof. Tone Trdan, Janez Vitkovič in Viktor Zupančič

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Miloš Jakopeč, Drago Kastelic in Ivan Zoran

IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 20 dinarjev - Letna naročnina 900 dinarjev, polletna 450 dinarjev; plačljiva je vnaprej. Za izdajstvo 1800 dinarjev - Tekoči račun pri pod. Narodne banke v Novem mestu 606-11-3-24 - NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 (vhod iz Dilančeve ulice) - Poštni predaj: Novo mesto 33 - TELEFON št. 127 - Rokopisov in fotografij ne vračamo - TISKA: Časopisno podjetje »DELO« v Ljubljani